Ազգ
Azg
armenian daily
29 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1994 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ # 186 (689)

Գազը գալիս է քիչ քանակությամբ

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ։ Այսօրվանից վերականգնվել է հանրապետություն մտնող գազի հոսքը, սակայն դեռեւս չնչին քանակությամբ։ Այս մասին «Փաստի» թղթակցին հայտնել է ՀՀ կառավարության ժամանակավոր վարչության փոխնախագահ Վլադիմիր Սանոյանը։ Համաձայն «Հայգազարդ» միավորման տեղեկատվության, առավոտյա դրությամբ հանրապետություն է մտնում ժամում 100 հազար խմ երկնագույն վառելանյութ։ Ներկայումս Հայաստանը բացառապես գազ է ստանում միայն Թուրքմենստանից, ասել է Վլադիմիր Սանոյանը։ Նա հերքել է այն լուրերը, որ Ուզբեկստանում գազատարի վթարի ժամանակ Հայաստանը Ռուսաստանից գազ է ստացել։ «Հայաստանը Ռուսաստանից գազ չի ստացել եւ չի ստանում», ասել է Սանոյանը։

Հարավարեւմտյան թաղամասը հոսանքազրկվեց

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ։ Սեպտեմբերի 27-ի լույս 28-ի գիշերը Երեւանի քաղաքային էլեկտրացանցի Շահումյան-2 միացման կետում տեղի ունեցավ խոշոր վթար։ Վնասվեց ավելի քան 32 կաբել, որի հետեւանքով հոսանքազրկվեց Երեւանի ողջ Հարավարեւմտյան թաղամասը։ Դեպքի առթիվ ստեղծվել է կառավարական հանձնաժողով, որն այսօրվանից զբաղվում է վերականգնման աշխատանքներով։ Նախնական տվյալներով, վերականգնումը կտեւի 3-4 օր։

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

Քաղաքական շիկացումը ծնկի կբերի ցանկացած իշխանության

ՏԻԳՐԱՆ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

Նախկինում ԽՍՀՄ խնայբանկի ՀՀ բանկում ավանդների ինդեքսավորման խնդիրը դարձավ խորհրդարանի եռօրյա նիստերի քննարկման հիմնական հարցը, թեեւ առաջին օրն իսկ պատգամավորների միջեւ ծագած միջադեպն առիթ հանդիսացավ, որպեսզի ԳԽ նախագահը, նրա երկու տեղակալները ու ԳԽ քարտուղարը հանդես գան միասնական հայտարարությամբ, դատապարտելով այդ միջադեպի մասնակիցների վարքագիծը եւ մանդատային ու էթիկայի հանձնաժողովի ուշադրությունը հրավիրելով այդ հարցի վրա։

Ինդեքսավորման հարցի շուրջ ելույթ ունեցողների թիվն անցավ երկու տասնյակից՝ սկսած Սեյրան Ավագյանի կրակոտ ելույթից մինչեւ Անահիտ Գեւորգյանի առակներով համեմված լիրիկական ելույթը։ Ըստ էության, երկօրյա բանավեճերից հետո պատգամավորների ուշադրությանը ներկայացվեց ԳԽ որոշման երկու նախագիծ։ Առաջինը պատրաստվեց ԳԽ ֆինանսավարկային եւ բյուջետային հարցերի հանձնաժողովի կողմից, որի հիմնական պահանջն այն էր, թե մինչեւ 1995 թ. ի պետական բյուջեի, ՀՀ սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրի եւ դրամավարկային քաղաքականության ծրագրերի նախագծերի քննարկումը ՀՀ ԳԽ նիստում, բայց ոչ ուշ քան 1. 11. 94 թ. (1. 12. 94 թ. կառավարության տարբերակ) Գերագույն խորհրդին ներկայացնել առաջարկություն նախկին ԽՍՀՄ խնայբանկի ՀՀ բանկում Հայաստանի քաղաքացիների խնայողությունները ինդեքսավորելու մասին, հաշվի առնելով այն կորուստները, որ կրել են քաղաքացիները իրենց խնայողությունների արժեզրկման հետեւանքով։ Այս նախագիծը պաշտպանեցին եւ՛ ՀՅԴ-ի ներկայացուցիչ Էդուարդ Եգորյանը, եւ՛ ՀՌԱԿ-ի ներկայացուցիչ Մելս Սահակյանը, եւ՛ Կոմկուսի ներկայացուցիչ Լեոնիդ Հակոբյանը։ Իհարկե, Մելս Սահակյանը նշեց նաեւ, թե պետք է ստեղծել պետական ունեցվածքի գնահատման հանձնաժողով, իսկ ավանդների վերադարձնելու ընթացքին պետությունից ավելի պետք է մասնակցի հենց ժողովուրդը։

Տես # էջ 2

Համաշխարհային բանկը կօգնի Հայաստանի գյուղատնտեսությանը

Հոկտեմբերի կեսերին Հայաստանի կառավարության պատվիրակությունը Վաշինգտոնում կստորագրի մի պայմանագիր, որի համաձայն, Համաշխարհային բանկը Հայաստանում կիրականացնի ոռոգման ցանցի վերականգնման լայնընդգրկուն ծրագիրը։ Այս մասին երեկ հայտարարեց Հայաստանի գյուղատնտեսության նախարար Աշոտ Ոսկանյանը։ Ծրագիրը, որի ընդհանուր արժեքը մոտ 65 մլն. ամերիկյան դոլար է, նախատեսում է վերականգնել Հայաստանի ոռոգման համակարգերը, ջրանցքները, իրականացնել մելիորացիոն աշխատանքներ եւ այլն։ Սա փաստորեն համաշխարհային բանկի կողմից Հայաստանին տրվող արտոնյալ վարկ է (40 տարով)։

Ընդհանուր առմամբ, ներկայումս համաշխարհային բանկի եւ միջազգային այլ կազմակերպությունների կողմից գյուղատնտեսության բնագավառում հավանության են արժանացել 2 ծրագրեր։ Դրանցից մեկն էլ շաքարի ճակնդեղի «կամպանիան» է։ Սակայն ավելի դժվար լուծվող անվանումը պայմանական է՝ իրականում այն, բացի Հայաստանում շաքարի արտադրությունը վերականգնելուց, ընդգրկում է նաեւ տոմատի մածուկի արտադրություն, խնձորի վերամշակման եւ այլ ծրագրեր։

Ա. Բ.

ԴԻՎԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ

Անդրեյ Ուռնով. Ես եկել եմ ամենալավ ու բարի զգացմունքներով

Ռուսաստանի նոր դեսպանը ժամանեց Երեւան

Սեպտեմբերի 28-ին Երեւան ժամանեց Հայաստանի Հանրապետությունում Ռուսաստանի Դաշնության արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Անդրեյ Ուռնովը։

Ես եկել եմ ամենալավ ու ամենաբարի զգացմունքներով, «Զվարթնոց» օդանավակայանում հավաքված բազմաթիվ լրագրողներին ասաց դեսպան Ա. Ուռնովը։ Հայաստանի հետ մեզ կապում են հինավուրց բարեկամական հարաբերություններ։ Սա ֆրազ եւ դիվանագիտական հանդիսավորություն չէ, իսկապես, մեր ժողովուրդների ճակատագրերը շատ սերտորեն են շաղկապված եւ անգամ կարելի է խոսել ճակատագրերի ընդհանրության մասին։ Ոչ ոք չի հերքի, որ մեր հարաբերությունների համար հասկանալի է փոխադարձ ձգտումը, փոխադարձ համակրանքն ու հարգանքը,- ասաց դեսպանը։

Դեսպանի կարծիքով, մեր երկու երկրներում անցման փուլի բարդությունները եւ դարաբաղյան հակամարտությունը դժվարացնում է Ռուսաստանի եւ Հայաստանի միջեւ կապերը, այդ թվում, տնտեսական ու մշակութային բնագավառում, որոնք ավանդաբար միշտ լայն են եղել։ Այնուհանդերձ, համոզված է դեսպան Ա. Ուռնովը, այդ դժվարությունները թեեւ բարդ, բայց հաղթահարելի են։ Բնականաբար, դեսպանության խնդիրներից մեկը կլինի կարգավորմանը նպաստելը ուժերի եւ հնարավորությունների շրջանակներում, նշեց դիվանագետը։

Անդրեյ Ուռնովը ծնվել է 1937 թվականին Մոսկվայում։ 1961 թ. ավարտել է ԽՍՀՄ արտգործնախարարության միջազգային հարաբերությունների Մոսկվայի պետական ինստիտուտը։ 1961-1986 թթ. աշխատել է ԽՄԿԿ կենտկոմի միջազգային բաժնի կրտսեր-ռեֆերենտ, ռեֆերենտ, Աֆրիկայի սեկտորի վարիչ, իսկ 1986-1990 թթ.՝ բաժնի վարիչի տեղակալ։ 1990 թվականից եղել է ԽՍՀՄ, ապա Ռուսաստանի դեսպանը Նամիբիայում։ Այս տարվա սեպտեմբերի 13-ին Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինի հրամանագրով նշանակվել է Ռուսաստանի արտակարգ ու լիազոր դեսպան Հայաստանում։ Պատմական գիտությունների դոկտոր է, Աֆրիկայի հիմնահարցերին նվիրված մի շարք գիտական հետազոտությունների հեղինակ։ Ունի երկու զավակ։

Տ. Լ.

ԴԱՐԻ ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ

Նավթամուղը կարող է անցնել նաեւ Հայաստանո՞վ

ԱՐՄԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Ինչպես հայտնի է, այն բանից հետո, երբ Ռուսաստանի արտգործնախարարությունը հայտարարեց, թե չի ճանաչում Բաքվում ստորագրված նավթային մեծ համաձայնագիրը, դրա իրականացման շանսերը կտրուկ նվազեցին։ Ճիշտ է, Ադրբեջանի իշխանությունները փորձում են «ջայլամի քաղաքականություն» վարել՝ ձեւացնելով, թե իրենց համար անհասկանալի է Ռուսաստանի դիրքորոշումը։ Այսպես, Ադրբեջանի արտգործնախարար Հասան Հասանովը հայտարարել է, որ իրականում տարաձայնություններ կան ոչ թե Ռուսաստանի եւ Ադրբեջանի, այլ Ռուսաստանի առանձին գերատեսչությունների միջեւ (նկատի են առնվում նավթարդյունաբերության եւ արտաքին գործերի նախարարությունները)։ Իր հերթին, Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը հայտարարել է, թե չնայած Ռուսաստանի ճնշումներին, նավթային պայմանագիրը փոփոխման ենթակա չէ։ Մինչդեռ Ռուսաստանի ԱԳՆ հայտարարության մեջ պարզորոշ կերպով ասված է, թե Ռուսաստանն անհրաժեշտության դեպքում միջոցառումներ կձեռնարկի խախտված օրինականությունը վերականգնելու համար։

Երբ Ադրբեջանի ներկայիս իշխանությունների դիրքորոշումն այս հարցում բավականին կոշտ է (Ադրբեջանի պետական նավթային ընկերության նախագահ Նատիկ Ալիեւն այս առթիվ հայտարարել է, թե Կասպից ծովն արդեն իսկ բաժանված է մերձկասպյան պետությունների միջեւ, եւ խնդրո առարկա նավահորերը գտնվում են ադրբեջանական հատվածում), ապա թերեւս առավել իրատեսական է այդ հանրապետության նախկին արտգործնախարար Թոֆիկ Ղասիմովի տեսակետը։

Տես # էջ 2

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ

Տեր-Պետրոսյանը եւ Ալիեւը վերահաստատեցին դիրքերը

Սեպտեմբերի 27-ին ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը ՄԱԿ-ում Միացյալ Նահանգների ներկայացուցչությունում հանդիպեց Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի հետ։ Երկու երկրների ղեկավարները մի անգամ եւս հավաստեցին զինադադարի պահպանման եւ քաղաքական մեծ համաձայնագրի կնքման հարցերը, նշելով ԵԱՀԽ-Ռուսաստան միջնորդական ծրագրերի համատեղման կարեւորության մասին։

Նույն օրը նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը հանդիպեց ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի նախագահ Յան Էլիասոնի հետ։ Վերջինս նշեց, թե խաղաղության պահպանման համար ԵԱՀԽ բազմազգ ուժեր ստեղծելու աշխատանքն ընթացքի մեջ է, եւ շուտով շրջան կուղարկվի ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի առաքելություն, որը չի բացառվում կմնա տեւական ժամանակով եւ կունենա ԵԱՀԽ դիտորդ խմբի կարգավիճակ։ Սեպտեմբերի 27-ին Նյու Յորքում ՀՀ արտգործնախարար Վահան Փափազյանը հանդիպեց Թուրքիայի արտգործնախարար Մյումթազ Սոյսալին։ Հայաստանի արտգործնախարարը բարձրացրել է Թուրքիայի կողմից բեռների շրջափակման հարցը, որին Մյումթազ Սոյսալը պատասխանել է, մեջբերելով իր կառավարության տեսակետը զինված ուժերի դուրսբերում գրավված տարածքներից եւ քաղաքական համաձայնագրի կնքում։

ՌԻՍԿ

Թուրք նախարարը Հայաստանի սահմանի մոտ

Վերջերս թուրքական բարձրաստիճան պաշտոնյաները չհրապարակված հետաքրքրություն են ցուցաբերում Հայաստանի սահմանների նկատմամբ։ Արտգործնախարար Սոյսալի հետեւից

հայ-թուրքական պետական սահմանի անմիջական հարեւանությամբ հյուրընկալվել է պետական նախարար Ալի Շևքի Էրեքը։ Հայտնելով այս մասին իր սեպտեմբերի 19-ի համարում, «Հյուրիյեթը» տպագրել է նաեւ մի լուսանկար, որտեղ նախարարը սահմանամերձ Դողուբայազիդ ավանի մոտ գտնվող 30 մետր բարձրությամբ աշտարակից հեռադիտակով ուսումնասիրում է Հայաստանի տարածքը։ Այնուհետեւ նա ոտքով անցել է սահմանը եւ մոտեցել մինչեւ այն ծեծկը, որտեղ տեղի են ունենում սահմանային արարողակարգի հետ կապված հանդիպումներ։ Այնուհետեւ Էրեքը տեղեկացրել է, որ մինչեւ տարեվերջ կսկսեն գործել Վրաստանը Թուրքիային կապող եւս երկու՝ Արդահանի եւ Թյուրքգյուղի սահմանային անցումները։

■ Նախագահի կարծեաւ այցելելու է Ուրուգվայ։ Բուենոս Այրեսից մեզ հեռախոսով տեղեկացնում են, որ ՀՀ նախագահը, որ օրերս գտնվում է Նյու Յորքում, սեպտեմբերի 30-ին կարճատեւ այցով գտնվելու է Ուրուգվայում։ Մոնտեվիդեոյում մեծարյա կազմակերպությունից հետո, բուն նախնական տվյալների, նա կայցելի նաեւ Բուենոս Այրես քաղաքը։ Նախագահը Ուրուգվայից դեպի Փարիզ կմեկնի հոկտեմբերի 1 լույս 2-ի գիշերը։

ՀԱՄԱՌՈՏ

Բեյրութի բորսան կվերաբացվի

ԲԵՅՐՈՒԹ, 28 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, DPA, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Տեղական թերթերից մեկի հաղորդման համաձայն, 11 տարվա ընդմիջումից հետո վերսկսվելու է կենտրոնական բորսայի աշխատանքը։ Դրա նախագահ Ալ Ֆրեդ Սահնաուին հայտարարեց, որ իրենք «սկսելու են զրոյից»։ «Մենք հույս ունենք, որ դրամական գործառնությունների ծավալը կկազմի օրական 150 հազար դոլար եւ հետագայում կաճի», ասաց նա։ Այնուհետեւ Սահնաուին նշեց, որ երկրի վերակառուցման համար կպահանջվի 10-20 միլիարդ դոլար։

Կամբոջա. Կոմկուսը հեռացրեց 3 դավադիրների

ՊՆՈՄՊԵՆ, 28 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, DPA, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Կամբոջայում նախկինում կառավարած կոմկուսն իր շարքերից հեռացրեց 3 դավադիրների, որոնց մեղադրում են կառավարական հեղաշրջման փորձի համար։ Նրանց մեջ է բանակի Նորոդոմ Սիանուկի որդին, որին բռնագաղթվել է հեռանալ երկրից։ Այժմ նա գտնվում է Ֆրանսիայում, իսկ նրա զինակիցները ձերբակալված են։

ՆՈՎԿԱՍ

Ռ. Միրկադիրով. «Փախստականներից ոմանք շուտով կհայտնվեն»

ԲԱՔՈՒ, 28 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԽԱԲԱՐ ՍԵՐՎԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ «Ազգային անվտանգության նախարարության քննչական մեկուսարանից չորս կալանավորների փախուստն ապացուցում է, որ Ադրբեջանի պետական կառավարման բոլոր մարմինները փլուզվում են, այդ թվում «սրբություն սրբոց» ազգային անվտանգության նախարարությունը», հայտարարեց Ադրբեջանի ազգային անկախության կուսակցության մամլո ծառայության ղեկավար Ռաուֆ Միրկադիրովը։ Մեկնաբանելով բարձրաստիճան մեղադրյալների փախուստը նա այն կարծիքը հայտնեց, թե դա եղել է նախօրոք ծրագրված եւ հստակորեն իրագործված ձեռնարկում։ Իրադարձությունների նման զարգացումը, ասաց նա, ձեռնտու է արտաքին ու ներքին որոշ ուժերի, որոնք ձգտում են ապակայունացնել հանրապետության քաղաքական իրադրությունը։ «Բացառված չէ, որ չորս կալանավորների փախուստի կազմակերպմանը մասնակցած լինեն օտար պետության հատուկ ծառայությունները», ավելացրեց Միրկադիրովը։ Նա համաձայն չէ այն վարկածին, թե քննչական մեկուսարանի այդ կալանավորներին «գողացել են»։ Ավելին, Միրկադիրովի կարծիքով, փախստականները ներկայումս հավանաբար գտնվելիս լինեն Ադրբեջանում, եւ մոտ ժամանակներս նրանցից ոմանք կհայտնվեն։

■ Չեչնիայում ընդդիմադիր կազմավորումները ջախջախեցին կառավարական զորքերի պահակակետը։ Երեկ՝ երեկոյան, ժամը 22-ին, Չեչնիայի Ուրուս Մարտանի շրջանի ժամանակավոր խորհրդին ենթարկվող զինված կազմավորումները ջախջախեցին Գրոզնիի մատույցներում գտնվող կառավարական զորքերի տանկերով եւ հրետանիով ամրապնդված պահակակետը։ Վերցնելով պահպանված մարտական տեխնիկան, ընդդիմադիր կազմավորումները նահանջեցին Գրոզնիից 30 կմ հեռավորության վրա գտնվող Ուրուս Մարտան քաղաքը։ Կողմերի կորուստներն անհայտ են։

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ

ԱԶԳ

տեղական

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

Քաղաքական շիկացումը ծնկի կբերի ցանկացած իշխանության

Սկիզբը էջ 1

Լեոնիդ Հակոբյանը ներկայացված նախագծում առաջարկեց մի լրացում կատարել, նշելով «լրիվ փոխհատուցել» բառերը: ՀՅԴ ներկայացուցիչ Հովիկ Աղազարյանը ներկայացնելով Դաշնակցության նախագիծը, նշեց, թե ՀՀ կառավարությունը մեկամսյա ժամկետում ԳԽ հաստատմանը պետք է ներկայացնի բնակչության ավանդների ինդեքսավորման համար նախագիծ, հիմք ընդունելով հետեւյալ 3 սկզբունքները. ա) հաշվարկներ կատարելիս առաջնորդվել արժեզրկման գնահատականներով, բ) բնակչության ավանդների այն մասը, որը հնարավոր չէ վերադարձնել կանխիկ դրամով, վերածել արժեթղթերի՝ ապահովելով դրանց մասնակցությունը սեփականաշնորհման գործընթացին, գ) բնակչության նկատմամբ պետության պարտքը մարել մինչեւ 1997 թ. հունվարի 1-ը: Բոլոր ելույթ ունեցողները համոզված էին, թե այս հարցը լուծելի է, եւ կարելի է գտնել փոխզիջումային տարբերակ, սակայն կարծիքներ եղան նաեւ, որ եթե միայն ազգային եկամուտը ուղղվի պարտքը վերադարձնելու խնդրին, ապա դրա համար կպահանջվի առնվազն տասը տարի: Մյուս կողմից, ինչպես նշեց ԳԽ փոխնախագահ Արտաշես Թումանյանը, տասնամյակների ընթացքում բնակչության կողմից հավաքված ավանդների ընդհանուր գումարը սխալ է համեմատել մեկ տարվա ազգային եկամտի հետ եւ դրանից հետեւություններ անել: Նրա կարծիքով, այս խնդրի հետ կապված քաղաքական կրքերի շիկացումը կարող է ծնկի բերել ցանկացած իշխանության: Ֆինանսավարկային եւ բյուջետային հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ Տիգրան Սարգսյանը ներկայացրեց նախկին ԽՍՀՄ հանրապետություններում այդ խնդրի առնչությամբ ստեղծված իրավիճակը, միաժամանակ նշելով, որ աշխարհի շատ երկրներում հրաժարվել են նախկին պարտավորություններից: «Բայց մեր երկրի վիճակն այլ է», ասաց նա: ԳԽ նախագահ Բաբկեն Արարքցյանը բավարարվեց քննարկումներով եւ առաջարկեց հրավիրել ԳԽ փակ նիստ, ուր կքննարկվեն միայն ֆինանսական հարցեր եւ կառավարությունը կներկայացնի երկրի ֆինանսական վիճակը: Քվեարկությունների արդյունքում խորհրդարանն ընդունեց որոշման նախագծի կառավարության տարբերակը, այն է, առաջարկությունը ներկայացնել մինչեւ դեկտեմբերի 1-ը:

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Հայաստանը օրական կստանա 5 մլն. խմ թուրքմենական գազ

Երեւանում հայ-թուրքմենական բանակցություններ

Հայ-թուրքմենական տնտեսական համագործակցությունը, մասնավորապես գազի առաքումների հեռանկարները դարձան Հայաստանի կառավարության պատվիրակների Թուրքմենստանի իշխանությունների ներկայացուցիչների հետ երեքշաբթի օրը Երեւանում տեղի ունեցած բանակցությունների հիմնական թեման: Այդ օրը Երեւան էր ժամանել Թուրքմենստանի կառավարական պատվիրակությունը՝ փոխվարչապետներ Վալերի Օչերցովի եւ Ռեջեպ Սապարովի գլխավորությամբ: Պատվիրակության կազմում էին Թուրքմենստանի նավթի ու գազի նախարար Հալիմ Իշխանովը, առեւտրի ու ռեսուրսների նախարար Հալիկուլ Աղախանովը, թուրքմենական կենտրոնական բանկի ներկայացուցիչներ: Սա կառավարական պատվիրակությունների հերթական աշխատանքային հանդիպումն է, օդանավակայանում մեզ հետ ունեցած զրույցի ընթացքում պարզաբանեց Վ. Օչերցովը: Մեր երկրների առեւտրատնտեսական հարաբերությունների շաղկապող գլխավոր օղակը գազամուղն է եւ թուրքմենական գազի առաքումներն են, շարունակեց փոխվարչապետը: Կանոնավոր եւ ժամանակին վճարումներ կատարելու դեպքում Թուրքմենստանը բոլոր հնարավորություններն ունի կայուն կերպով գազ առաքել Հայաստան եւ նույնիսկ ավելացնել առաքումների ծավալները, ասաց նա: Իր հերթին, ՀՀ փոխվարչապետ Վիգեն Չիտեչյանը Թուրքմենստանի հետ տնտեսական համագործակցությունը որակեց որպես «հսկայական ներուժ ունեցող եւ բավական հաջող իրագործվող»:

Մենք կարողացանք գտնել փոխըմբռնման ուղին, որպեսզի երաշխավորենք գազի առաքումները առնվազն մինչեւ տարեվերջ եւ գտնենք վճարումների բանաձեւը: Այն պետք է ներառի եւ արժութային մասնակի վճարումներ, եւ արտադրատեխնիկական նշանակության ապրանքների առաքում, Երեւանի կառավարական ընդունելությունների տանը վարչապետ Հրանտ Բագրատյանի եւ հայ այլ պատասխանատուների հետ կայացած երեքժամյա բանակցություններից հետո ասաց փոխվարչապետ Վալերի Օչերցովը: Այսօր Հայաստան առաքվող գազի համաձայնեցված ծավալն օրական 5 մլն. խորանարդ մետր է, ինչը համապատասխանում է կնքված համաձայնագրերին, շարունակեց հյուրը: Բացի այդ, նրա խոսքերով, որոշվեց թուրքմենական գազն անխափան ու որոշակի կերպով հասցնի Հայաստան, «Հայգազարդ» պետական կոնցեռնի ու Թուրքմենստանի նավթի ու գազի նախարարությունը կքննարկեն գազամուղի երկայնքով տեղակայված ստորգետնյա գազամբարների հնարավորությունները:

Կայացած բանակցությունների արդյունքներից իր գոհունակությունը հայտնեց Հայաստանի վարչապետ Հրանտ Բագրատյանը: Հայաստանը պարտատեր չէ, եւ ամենակարեւորն այն է, որ մենք ամենախիստ պահանջներ ներկայացրինք, գազը պետք է առաքվի Հայաստան կայուն, անխափան 5 մլն. խմ ծավալով, որպեսզի մեր հանրապետությունը երաշխավորված լինի իրեն հասանելիք գազի կորուստներից, նշեց վարչապետը:

Թուրքմենական գազի դիմաց Հայաստանը վճարելու է մոտ 60 տոկոս արտադրատեխնիկական նշանակության ապրանքներ, գրեթե մեկ քառորդը՝ ոսկերչական արտադրանք, մնացածը արտարժույթ, որով Թուրքմենստանը պետք է վճարի Ուզբեկստանի եւ Ղազախստանի գազի տրանզիտի համար:

Հայաստանը ավելի պատրաստակամ է վճարումների հարցում, քան այլ պետություններ. ՀՀ կառավարությունը կարողացավ գտնել ներքին լծակներ, որպեսզի ապահովվեն եւ առաքումների ապահովումը, եւ արտարժութային վճարումները:

Թուրքմենստանը բավական լուրջ քաղաքականություն էր անցկացնում, շարունակելով գազ առաքել պարտք ունեցող երկրներին, նշեց Վալերի Օչերցովը: Այժմ այդ պարտքերը մեծ վնաս են հասցնում Թուրքմենստանի տնտեսությանը, բյուջեին, ազդում երկրի ֆինանսական իրադրության վրա, ասաց նա: Ուստի Թուրքմենստանի նախագահն ու կառավարությունը մտադիր են ավելի կոշտ գիծ վարել, որպեսզի խուսափեն կատարեն միջկառավարական համաձայնագրերն ու տնտեսական պայմանագրերը, հայտարարեց փոխվարչապետը: Երբ առաջներում մենք հնարավորություն ունեինք թույլ տալ ձգձգել պարտքերի մարումը, ապա այժմ իրավիճակն այնպիսին է, որ Թուրքմենստանը ստիպված է ավելի խիստ պահանջներ ներկայացնել իր գործընկերներին առաքված գազի համար, վերջում ասաց Վալերի Օչերցովը:

ՏԻԳՐԱՆ ԼԻԼՈՅԱՆ

ԴԱՐԻ ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ

Նավթամուղը կարող է անցնել նաեւ Հայաստանո՞վ

Սկիզբը էջ 1

Վերջինս սեպտեմբերի 26-ին Բաքվի ռադիոյով հայտարարել է, թե ներկայումս Ռուսաստանը խոչընդոտում է պայմանագրի իրականացմանը ճիշտ այնպես, ինչպես 1993 թ. հունիսին խոչընդոտում էր պայմանագրի մշակման աշխատանքներին: Ըստ նախկին արտգործնախարարի, նավթային պայմանագրի ստորագրումը կարող է ուժեղացնել ԱՄՆ-ի աջակցությունն Ադրբեջանին՝ ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման խնդրում: «Սակայն ես համոզված չեմ, նշել է նա, թե արեւմտյան առանձին նավթային ընկերությունների շահերը կարող են էապես ազդել ԱՄՆ-ի արտաքին քաղաքականության վրա: Ինչ վերաբերում է Հայաստանի տարածքով նավթամուղն անցկացնելու գաղափարին, ապա արժե հիշեցնել, որ Հայաստանը, ելնելով ռազմավարական նկատառումներից, միշտ կապված է եղել Ռուսաստանի հետ, եւ տարիների ընթացքում այն կարծիքն է ստեղծվել, որ այն կկործանվի առանց ռուսների աջակցության: Մյուս կողմից, ձգտելով հասնել անկախության, 1991 թ. Հայաստանը դիմել է ԱՄՆ-ի կառավարությանը՝ անվտանգության երաշխիքներ ստանալու խնդրանքով, սակայն հետագայում մտել է ԱՊՀ-ի մեջ: Եթե Ադրբեջանը նույնպես դիմի ԱՄՆ-ին նույն խնդրանքով, ապա հավանաբար Հայաստանի եւ Ադրբեջանի հարաբերությունները կբարելավվեն, եւ չի բացառվում, որ նավթամուղն անցնի Հայաստանի տարածքով»: Ի դեպ, Ղասիմովը 4 ընդդիմադիրների փախուստը մեկնաբանել է որպես Ռուսաստանի զգուշացում Ադրբեջանին՝ նավթի խնդրում ցուցաբերած անհնազանդության համար: Ինչեւէ:

Ինչ վերաբերում է նավթամուղի անցկացմանը, ապա հիշեցնենք, որ ավելի վաղ Ադրբեջանի նավթային ընկերության նախագահը միանշանակորեն հայտարարել էր, թե Հայաստանի վրայով այն անցկացնելու մասին խոսք անգամ լինել չի կարող, իսկ Հեյդար Ալիեւը շեշտել է, թե իրենց ձեռնտու է, որ նավթամուղն անցնի Թուրքիայով: Սակայն խնդիրն այն է, որ հազիվ թե ԱՄՆ-ը կողմնակից լինի նավթամուղը Իրանի տարածքով անցկացնելուն, իսկ Ադրբեջանն իր հերթին այնքան էլ ոգեւորված չէ Ռուսաստանի տարածքով անցնող նավթամուղ կառուցելու գաղափարով: Ուստի կարելի է ենթադրել, որ ամենաբարձր մակարդակներով քննարկվում է Հայաստանի տարածքով նավթամուղ անցկացնելու գաղափարը: Եւ թե ինչ տարբերակ կընդունվի ի վերջո՝ ցույց կտան հետագա բանակցությունները:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Գյուղատնտեսությունը կարծես ոտքի է կանգնում

Ներկայումս Հայաստանի ազգային եկամտի 55-57 տոկոսը բաժին է ընկնում գյուղատնտեսությանը: Այս մասին երեկ կայացած մամուլի ասուլիսում հայտարարեց գյուղատնտեսության նախարար Աշոտ Ոսկանյանը միաժամանակ նշելով, թե սեփականաշնորհումից հետո տեղի ունեցող գործընթացներն անհրաժեշտ ինտենսիվությամբ չեն ընթանում: Տրամաբանական կլիներ սեփականաշնորհել նաեւ տրակտորային եւ վերամշակման ձեռնարկություններ, սակայն դա դանդաղում է: Եւ այնուհանդերձ գյուղատնտեսությունը կարծես թե ոտքի է կանգնում: Ըստ նախարարի, հացահատիկի այս տարվա բերքը նախորդից ցածր կլինի մոտ 250 հազար տ., եւ դրա պատճառը անբարենպաստ կլիման է, սակայն փոխարենը սպասվում է կարտոֆիլի լավ բերք մոտ 400 հազար տ., ինչը հնարավորություն կտա նույնիսկ արտահանել կարտոֆիլը: Սպասվում է նաեւ խաղողի բարձր բերք: «Այս տարի վաճառքի պակաս գրեթե չենք ունենա», ասաց նախարարը:

Ինչ վերաբերում է պարարտանյութերին եւ թունաքիմիկատներին, ապա դրանք, Ոսկանյանի խոսքերով, այսօր կարեւոր ոչ թե դրանց քանակն է, այլ գյուղացիական տնտեսությունների եւ մատակարարող ձեռնարկությունների հարաբերությունները: Ու թեեւ գյուղացիները սովորաբար դժգոհում են պարարտանյութերի պակասից, սակայն այս տարի, օրինակ, դրանց մի մասը մնացել է պահեստներում:

Հանրապետությունում նկատվում է խոզերի, ոչխարների եւ թռչունների գլխաքանակի կրճատում: Ըստ որում, եթե ոչխարների դեպքում հիմնական պատճառը բրդի շուկայի բացակայությունն է եւ այն հանգամանքը, որ ոչխարի միսը վաճառվում է խոզի միսից էլ ցածր գնով, ապա խոզերի եւ թռչունների դեպքում պատճառն այն է, որ առաջներում եղջերավոր անասունների գլխաքանակը գրեթե փոփոխություններ չի կրել: Ըստ որում, նախարարն այն կարծիքին է, թե մենք պետք է ձգտենք ոչ թե ավելացնել, այլ պահպանել անասունների գլխաքանակը՝ փոխարենը մեծացնելով արդյունավետությունը: Այլ կերպ ասած, պետք է գնալ ոչ թե էքստենսիվ, այլ ինտենսիվ զարգացման ճանապարհով: Ներկայումս գյուղատնտեսության նախարարությունը մշակում է ագրարային քաղաքականություն, որտեղ պետք է որոշվեն տնտեսության այդ բնագավառի զարգացման հիմնական ուղղությունները: Ու թեեւ առայժմ դժվար է պարզել, թե վերջին հաշվով սեփականաշնորհումից հետո գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքն աճե՞լ է, թե նվազել, այնուհանդերձ պարզ է մի բան, որ վերջնական արդյունքները պարզ կլինեն միայն խնդրի համալիրային լուծումից հետո:

Ա. Բ.

■ ***Հայաստանի արտաքին ակտիվները եւ պարտքերը:*** *Հայաստանին պարտք են հիմնականում Վրաստանը եւ Ուկրաինան: Վրաստանի պարտքը Հայաստանին այս տարվա վերջին կարող է հասնել 20-30 միլիոն դոլարի: Ուկրաինայի պարտքի մասին գնում են դժվար բանակցություններ. ըստ կանխատեսման, այդ պարտքը կարող է ձեւակերպվել 7-13 մլն. դոլարի չափով: Այս մասին «Նոյյան տապան» գործակալության թղթակցին հայտնեց ՀՀ ֆինանսների փոխնախարար Վահրամ Ավանեսյանը: Նա նշեց, որ Հայաստանի ունեցած պարտքերից այս տարի վճարման ենթակա են Եվրամիության վարկերը հացահատիկի համար եւ Ռուսաստանից 1993 թ. ստացված վարկը: Դրանցից առաջինը վճարվում է բյուջեի միջոցներից, երկրորդը հիմնականում ի հաշիվ Ռուսաստանի դեսպանատանը հատկացված շենքի: [illegible] ՊԸԵԿ-ի վարկի համար այս տարի պետք է մուծվի վարկավճար, իսկ տոկոսները պետք է մուծվեն եկող տարվանից: Բացի այդ, այս տարի պետք է վճարվեն Եվրամիությունից ստացված [illegible] վարկի տոկոսները:*

ՆՏ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Կանայք խաղաղություն են պահանջում

AIS, 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ: ՏԱՍՍ-ի սեպտեմբերի 25-ի հաղորդագրությունից տեղեկանում ենք, որ Մոսկվայի կենտրոնական Պուշկինսկայա հրապարակում այդ օրը տեղի է ունեցել «սպիտակ թաշկինակի» խաղաղասիրական միջոցառում, որին մասնակցել են նախկին Խ. Միության թեժ շրջաններից այնտեղ հավաքված կին փախստականներ, որոնք օգտագործել են այդ նպատակի համար կռվող մարդկանց ոտքերի առաջ սպիտակ թաշկինակ գցելու կովկասյան վաղեմի սովորույթը: Մասնակիցները, որոնց թվում եղել են վրացիներ, հայաստանցիներ, ռուսներ, ադրբեջանցիներ եւ ղարաբաղցիներ, պետությունների ղեկավարներից պահանջել են վերջ տալ եղբայրասպան կռիվներին եւ հաստատել խաղաղությունը հակամարտությունների շրջաններում: Միջոցառումն անցկացվում էր Վրաստանի կանանց ազգային լիգայի փոխնախագահուհի Մարինա Պավլիաշվիլու նախաձեռնությամբ:

■ **Սեպտեմբերին Հայաստանում գրանցվեց** 41-րդ կուսակցությունը՝ Կանայք Հայոց աշխարհի: Սա Հայկան դուխտ (հայ կանանց ուխտ) կուսակցությունից հետո կանանց երկրորդ կուսակցությունն է Հայաստանում:

■ ***Սեփականաշնորհման սերտիֆիկատի անվանական արժեքը կլինի տասը հազար դրամ:*** *Ինչպես հայտնել է ՀՀ կառավարության մամուլի կենտրոնը, կառավարության նախագահությունը որոշել է 1994 թ. ՀՀ բնակչությանը տրվելիք սեփականաշնորհման սերտիֆիկատների (այսպես կոչված վաուչերների) անվանական արժեքը սահմանել 10 հազար դրամ: Ներկայիս փոխարժեքով դա հավասար է մոտ 26 ամերիկյան դոլարի: Կառավարությունն իրավունք է վերապահել հետագայում վերանայել սերտիֆիկատի արժեքը: Նրանց բաշխումը բնակչությանը կսկսվի նոյեմբերի կեսից:*

ԼՏ

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Դ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (7 8852) 151065
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՀԱՄԼԵՏ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայութիւն / 581841
[illegible]
Apple Macintosh համակարգչային շարուածք «Ազգ» թերթի
Azg armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ԸՋԱՆ ԱՊՀ

ՎՐԱՍՏԱՆ

Վերջին իշխանության ճգնաժամ

Սեպտեմբերի սկզբից Վրաստանում ներքաղաքական իրադրությունը կրկին սրվեց: Արդեն սեպտեմբերի 1-ին քաղաքի զանգվածային նստացույց կազմակերպեցին Թբիլիսիի բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների եւ հանրապետության գիտությունների ակադեմիայի աշխատակիցները: Բողոքավորները ցանկանում էին առօրինաբար իշխանության գլուխ անցած հանրապետության ղեկավարության հրաժարականը: Որոշ տվյալների համաձայն, նրանց մասնակցում էին գլխավորապես 47 քաղաքական կուսակցություններ ու կազմակերպություններ, որոնք սատարում էին Վրաստանի պետական անկախության պաշտպանության վերաբերող կոնվենցիա:

Հենց այդ օրերին նախատեսվում էր Կոդորի կիրճ մտցնել Ռուսաստանի խաղաղարար ուժերի երրորդ գումարտակը: Եւ դա պատահական չէ: Թենս մամուլի հաղորդումների համաձայն Կոդորի կիրճում ռազմական գործողությունները «փաստորեն» դադարել են, բայց ըստ խրերի տրամաբանության, այնտեղ Ռուսաստանի խաղաղարար ուժերի մուտքը ձեռնտու չէր հենց ընդդիմությանը, քանզի նա դրանից հետո կզրկվեր այն «ստրակային ծիուց», որի միջոցով կառչում էր ազդել հանրապետության ղեկավարության վրա:

Ընդդիմությունը ռուսական զորքեր մտցնելում չկարողացավ խանգարել Ռուսաստանի եւ Վրաստանի ղեկավարության ձեռնարկած «արտակարգ» միջոցների պատճառով: Սակայն ընդդիմության այդ բոլոր ձեռնարկումները եւ ընդդիմադիր մամուլի բարձրացրած «աղմուկը» Էդուարդ Շեւարդնաձեին ստիպեցին իր ռադիոհարցազրույցում խոստովանել, որ «Ռուսաստանի եւ Վրաստանի շահերը Կոդորում համընկնում են»: Վրաստանի արմատական ընդդիմության համար, որը հակառուսական դիրքորոշում ունի, այդ ելույթը ըստ էության «յուղ լցրեց կրակին»: «Մխեդրիոնի» բերքում սեպտեմբերի սկզբներին գրվեց այն մասին, թե ռուսական զորքերի մասնակցությամբ զորավարժությունների անցկացումը մեկ անգամ եւս ցուցադրում է «Աջարիան Վրաստանից անջատելու Ռուսաստանի իրական դիտավորությունը»: Ու թեեւ պաշտոնապես հայտարարվեց, թե «վարժանքին կմասնակցեն Անդրկովկասում ռուսական զորախմբի վարչությունը, Անդրկովկասում տեղաբաշխված դիվիզիաների շտաբները Վրաստանի ու Հայաստանի տեղակայված ուժերի շտաբների հետ համատեղ», ընդդիմությունը չհանդարտեց եւ ենթադրում էր Ռուսաստանի կողմից Վրաստանի երեք ինքնավար կազմավորումների Աբխազիայի, Հարավային Օսիայի, Աջարիայի անջատման գործընթացը:

Արմատական ընդդիմության ճնշմամբ Էդուարդ Շեւարդնաձեի հիշեցնել նաեւ Վրաստանի ազգային անկախության կուսակցության ղեկավար Իրակլի Ծերեթելու ձեռ...

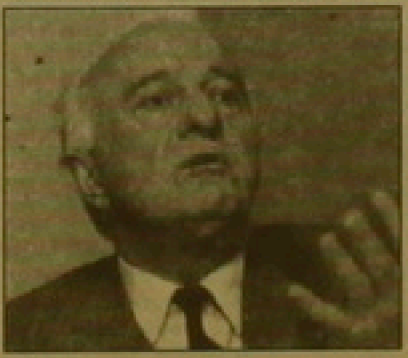

...նարկումը, որը բազմօրյա հացադուլի ընթացքում նիհարեց մոտ 18 կիլոգրամ եւ դրան ի պատասխան հանրապետության ղեկավարության համաձայնությունն ստացավ խորհրդարանի արտահերթ նստաշրջանի հրավիրման առնչությամբ: Այդ նստաշրջանը չկայացավ ըստ հասարակ պատճառի՝ քվորում չկար: Բայց Իրակլի Ծերեթելուն հնարավորություն չտվեցին փակելու իր կուսակած քաղաքական կադրերի դաշտերը եւ նրան մղաղրեցին քրեական հանցանքների մեջ: Խորհրդարանի աշնանային նստաշրջանը բացվեց սեպտեմբերի 13-ին: Լրատվական գործակալությունների տեղեկությունները վկայում են, որ պետության ղեկավար Էդուարդ Շեւարդնաձեի զեկուցումը բազմիցս ընդհատվել է ընդդիմության վիրավորական ելույթներով: Խորհրդարանի նստաշրջանի առաջին օրը հարց դրվեց Իրակլի Ծերեթելուն եւ միատեսականների ղեկավար Թեյմուրազ Ժորժոլիանիին պատգամավորական լիազորություններից զրկելու մասին, որոնց դեմ հանրապետության դատախազությունը քրեական գործեր է հարուցել:

Ընդդիմության այս բոլոր գործողությունները ծայրաստիճան շիկացրին Վրաստանի խորհրդարանում տիրող մթնոլորտը: Եւ ահա սեպտեմբերի 27-ին, խորհրդարանային բուռն վիճաբանություններից հետո, որոնց ընթացքում ընդդիմությունը խստագույն ճնշումներ էր ենթարկել պետության ղեկավարի եւ հանրապետության ամբողջ ղեկավարության գործունեությունը, նրանց մեղադրելով Սուխումի հանձնման եւ առհասարակ «Վրաստանի համար Աբխազիայի կորստյան» մեջ, Էդուարդ Շեւարդնաձեն խորհրդարանին դիմեց իր հրաժարականի հարցը քննելու խնդրանքով:

Այդ օրվա իրադարձությունները զարգացան բավական դրամատիկ կերպով: Ցերեկային նիստի ժամանակ խորհրդարանի պատգամավոր, միատեսականների ղեկավար Թեյմուրազ Ժորժոլիանին հայտարարեց, որ «երբ Էդուարդ Շեւարդնաձեն պատասխանատու չլինի», ապա ինքը հացադուլ կսկսի: Դրանից հետո Վրաստանի ղեկավարը չմասնակցեց խորհրդարանի երեկոյան նիստին:

Ընդդիմության համար պարզ դարձավ, որ Էդուարդ Շեւարդնաձեն ժամանակ է խնդրել (մեկ գիշեր) իր հրաժարականի հարցի մասին խորհելու համար:

Հմուտ ու-փորձված քաղաքական գործիչ Էդուարդ Շեւարդնաձեն, հիանալի ըմբռնելով, որ իրավիճակը չի կարելի «դուրս բերել» վերահսկողությունից, չներկայանալով երեկոյան նիստի, խորհրդարանին դիմեց ուղերձով, որտեղ շարադրեց իր հրաժարականի հարցը քննելու խնդրանքը: Երեկոյան նիստում ընթերցված ուղերձում նաեւ ասվում էր, թե ինքը չի մեկնի մասնակցելու հոկտեմբերի սկզբներին կայանալիք ՄԱԿ-ի նիստին եւ իր փոխարեն կմեկնի արտգործնախարար Ալեքսանդր Չիկվաիձեն:

Պետության ղեկավարի պաշտոնում սա Էդուարդ Շեւարդնաձեի համար այդ կարգի առաջին դրամատիկ դեպքը չէ: 1993 թ. ամռանը Վրաստանում զվիադականների դեմ մղված քաղաքացիական կռիվների ժամանակ նա մեկ անգամ արդեն հայտարարել էր, որ երբ իր հրաժարականը «փրկի Վրաստանը», ապա ինքը «կդիմի նաեւ այդ քայլին»: Նա, իհարկե, դա չարեց: Այս անգամ եւս Շեւարդնաձեն «դրամատիկ» հայտարարություն արեց լոկ այն պատճառով, որ իր կողմնակիցները (խորհրդարանային մեծամասնությունը) հանրապետության ղեկավարության մեջ կարեւոր դիրքեր զբաղեցնելու պատճառով բացակայում էին խորհրդարանի նիստից: Ամենայն հավանականությամբ վաղը նրանք «ներկա կլինեն եւ դրականորեն կքննարկեն» իրենց ղեկավարի պաշտոնաթողության հարցը:

Կարծում ենք, թե ընդդիմության ջանքերն այս անգամ եւս ապարդյուն կլինեն:

ՌՈԶԱ ԳԱՐԻԲՅԱՆ,
Պատմագիտության թեկնածու

ՏԱՄԱՌՈՏ

Ծովակալ Բալթին. «Մեշկովը եւ Ցեկովը պետք է հրաժարական տան»

ՍԵՎԱՍՏՈՊՈԼ, 28 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԿ, ԻՏԱՐ-ՏԱՍՍ: Ղրիմի նախագահ Յուրի Մեշկովը եւ խորհրդարանի նախագահ Սերգեյ Ցեկովը պետք է հրաժարական տան, հայտարարեց Սեւծովյան նավատորմի հրամանատար, ծովակալ Էդուարդ Բալթինը: Նրա խոսքերով, հենց այդ երկուսն են պատասխանատվություն կրում թերակղզում տիրող ճգնաժամի համար: «Երկու ղեկավարներն իրենց յափշտակված մեծ հավակնոտության պատճառով մեկ տարում ջնջեցին այն ամենը, ինչ ձեռք էր բերվել նախկինում, նպաստեցին Ղրիմի պետականության այն տարրերի կորստյանը, որ մի քանի տարի ստեղծել էին Գեր նախկին կազմը եւ դրա նախագահը:

ԵԱՀԽ-ն հրավիրվում է Կենտրոնական Ասիա

ՏԱՇՔԵՆԴ, 28 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Այսօր Տաշքենդում մեկնարկեց եռօրյա միջազգային կոնֆերանս, որի հովանավորներն են ԵԱՀԽ-ի եւ Ուզբեկստանի կառավարությունը: Այս հավաքին մասնակցում են Կենտրոնական Ասիայի հինգ հանրապետություններ, ինչպես նաեւ նախկին ԽՍՀՄ եւ ԵԱՀԽ անդամ պետություններ: Քննարկման հիմնական նյութը Կենտրոնական Ասիայում կայունության հաստատումն է եւ այն ներդրումը, որ այս գործում կարող է ունենալ ԵԱՀԽ-ն:

ՍԱՌՆԱՐԱՆ

ԱՄՆ-ը եւ Ռուսաստանը ռազմավարական գործընկերներ են

Ինչպես հաղորդել է ՌԴ-ի նախագահի մամլո ծառայությունը, Վաշինգտոնում կայացած բանակցությունների առաջին օրը, նախագահների առանձին հանդիպումից հետո կայացել է բանակցությունների առաջին փուլը պատվիրակությունների ընդլայնված կազմով: Նախագահները, առանձին հանդիպումից հետո, հաստատել են, որ Ռուսաստանի եւ ԱՄՆ-ի ռազմավարական գործընկերությունը, որպես աշխարհում անվտանգության հիմնարար գործոն, չնայած երկու երկրների ընդդիմության փորձերին սրել հարաբերությունները նախորդ հանդիպումներում մշակած համագործակցության հունից, բաժի է հավակնում:

Պատվիրակությունները, քննարկելով ընդհանուր իրավիճակը աշխարհում եւ միջազգային քաղաքականության հիմնական հարցերում երկու երկրների մոտեցումների համակարգման խնդիրները, նշել են, որ Մոսկվայի հանդիպումից անցած ինը ամիսները հաստատում են «երկու երկրների միջեւ ռազմավարական գործընկերության օգտին կատարած ընտրության ճշտությունը»: Կողմերը համաձայնվել են ռուս-ամերիկյան համագործակցության հետագա՝ ինչպես երկկողմ, այնպես էլ բազմակողմ շրջանակներում ամրապնդման անհրաժեշտության մեջ: Քննարկված բոլոր հիմնական հարցերում՝ հատկապես աշխարհաքաղաքական կայունության պահպանման մեջ կոլեկտիվ խաղաղարարության կարեւոր դերի, տարածաշրջանային բախումների խաղաղ կարգավորման ուղիների, զինաթափման եւ անվտանգության նոր մակարդակի ապահովման, բացահայտվեց կողմերի մոտեցումների համընկնումը կամ նմանությունը, նշել է Ռուսաստանի նախագահի մամլո ծառայությունը:

Հեյդար Ալիեւ-Բիլ Քլինթոն հանդիպում

ԲԱՔՈՒ, 28 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԹՈՒՐԱՆ, ՍՆԱՐԿ: Երեկ Նյու Յորքում Հեյդար Ալիեւը հանդիպում ունեցավ Բիլ Քլինթոնի հետ: Երկու նախագահները քննարկեցին ստորագրված նավթային պայմանագրի լույսով տնտեսական գործակցության հարցերը, ինչպես նաեւ հայ-ադրբեջանական հակամարտության կարգավորման խնդիրը: Ադրբեջանի արտգործնախարար Հասան Հասանովի խոսքերով, «Ադրբեջանա-ամերիկյան հարաբերությունները հանդիպումից հետո նոր աստիճանի կբարձրանան, եւ դրան կնպաստի նավթային պայմանագիրը»: Հասանովի խոսքերով, Քլինթոնը ողջունել է Բաքվում այդ պայմանագրի ստորագրումը եւ անհրաժեշտ հայտնել, որ անձամբ ներկա չի եղել ստորագրմանը: Հասանովի համոզմամբ, Քլինթոնը հայտնել է նաեւ, որ տնտեսական հարաբերություններում տեղի կունենան դրական լուրջ տեղաշարժեր, որոնք կազդեն նաեւ երկու երկրների քաղաքական հարաբերությունների վրա:

Հասանովի խոսքերով, Լեռնային Ղարաբաղի առնչությամբ կողմերն այն կարծիքին են հայտնել, թե հակամարտությունը պետք է լուծվի քաղաքական միջոցներով, ԵԱՀԽ շրջանակներում: «Երկխոսությունը շարունակելու համար նախագահները դեկտեմբերին Բուդապեշտում կհանդիպեն ԵԱՀԽ պետությունների դեկավարների խորհրդակցությունում», հայտնեց Հասանովը: Ալիեւը Քլինթոնին հրավիրել է Ադրբեջան, եւ այդ հրավերը երախտագիտությամբ է ընդունվել, հայտնեց Հասանովը:

Ռուսաստանի ազդեցիկ տասնյակը

ՄՈՍԿՎԱ, 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Ռուսական НТВ հեռուստաընկերության «Արդյունքներ» ամենշաբաթյա ծրագիրը ներկայացրել է Ռուսաստանի այն տասը քաղաքական գործիչների ցուցակը, որոնք ըստ փորձագետների, առավել մեծ ազդեցություն ունեն ռուսական քաղաքական ուղեգծի որոշման հարցում: Նշենք, որ հարցմանը չի ներկայացվել ՌԴ նախագահի անունը, որի ազդեցության չափը որոշվում է արդեն իսկ զբաղեցրած պաշտոնով: Մյուս գործիչների՝ այդ ցանկում ըստ ազդեցության չափը բաշխվել է հետեւյալ հերթականությամբ.

Վիկտոր Չեռնոմիրդին՝ ՌԴ վարչապետ, Իվան Ռիբկին՝ ՌԴ Պետդումայի նախագահ, Օլեգ Սոսկովեց՝ ՌԴ առաջին փոխվարչապետ, Վլադիմիր Շումեյկո՝ ՌԴ Դաշնության խորհրդի նախագահ, Ալեքսանդր Կորժակով՝ գեներալ, ՌԴ նախագահի անվտանգության ծառայության պետ, Վիկտոր Իլյուշին՝ ՌԴ նախագահի առաջին օգնական, Սերգեյ Ֆիլատով՝ ՌԴ նախագահի աշխատակազմի ղեկավար, Յուրի Բատուրին՝ ՌԴ նախագահի օգնական, Եգոր Գայդար, Գրիգորի Յավլինսկի:

Հետաքրքրական է, որ վերոբերյալ տասը քաղաքական գործիչներից գալիք միայն տասնյակը եզրափակող Գրիգորի Յավլինսկին է հայտարարել հաջորդ նախագահական ընտրություններում իր թեկնածությունն առաջադրելու մասին:

Չեչնիայում զոհվեց 4 մարդ

ԳՐՈԶՆԻ, 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Կիրակի օրը հետմիջօրեին Չեչնիայի Նադտերեչնի շրջանի Բրատսկոյե գյուղի շրջանում տեղի ունեցավ նախագահ Ջոհար Դուդաեւի կողմնակիցների եւ ժամանակավոր խորհրդի ուժերի զինված բախում: Դրա հետեւանքով երկու կողմից զոհվեց 4 մարդ: Այդ մասին հաղորդում է Չեչնիայի տեղեկատվական վարչությունը, որի փաստերի համաձայն, տեղաբնակները փորձել են կասեցնել այդ գյուղով զենքի փոխադրումը ժամանակավոր խորհրդի համար:

Դրա հետ մեկտեղ, ժամանակավոր խորհրդի զինվորական աղբյուրների տեղեկությունների համաձայն Նադտերեչնի շրջանում պաշտոնական Գրոզնիին պաշտպանող այդ միակ գյուղում մարտային պահակակետ են հիմնել: Երեկ գրոհայիններից Բրատսկոյե գյուղի շրջան են փոխադրվել Դուդաեւի ստորաբաժանումների տասնյակ զինծառայողներ: Այնտեղ է բերվել նաեւ «Շիլկա» ինքնագնաց զենիթային կայան:

ԲԵԼԱՌՈՒՍ

Կեբիչի թիմը հեռանում է

ՄԻՆՍԿ, 28 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԿ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Բելառուսի նախագահ Ալեքսանդր Լուկաշենկոյի կամքով մեկը մյուսի հետեւից հրաժարական են տալիս այն բարձրաստիճան անձինք, որոնք կազմում էին նախկին վարչապետ Վյաչեսլավ Կեբիչի թիմը: Ինչպես այսօր գրում է «Լիտերատուրնայա գազետա», քաղաքացիական անձինք իրենց պաշտոնները թողնում են անձայն, իսկ զինվորականները՝ կաստաղի մարտերով: Այսպես, պաշտպանության նախկին նախարար Պ. Կոզլովսկին, որը պաշտոնանկ արվեց ծառայողական դիրքի չարաշահման համար, դուրս չեկավ պետության ղեկավարին: Հանրապետության սահմանային զորքերի նախկին հրամանատար Բոչարովը ուրացեց նոր ղեկավարության հետ համաձայն մարտում մամլո ասուլիսում, հայտարարելով. «Երկիրն այժմ ղեկավարում են հատուկ ծառայությունները»: Բոչարովը խոստացավ մերկացումներ անել ԳԽ նստաշրջանում, որտեղ ինքը որպես ժողովրդական պատգամավոր կներկայացնի այն ռեժիմի կարգերը, որ այժմ տիրում են Բելառուսում:

ՍՈՉԻ

ԱՊՀ առողջապահական կոնֆերանս

ՍՈՉԻ, 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Այսօր Սոչիում բացվեց ԱՊՀ առողջապահական առաջին կոնֆերանսը: Դրան մասնակցում են Ռուսաստանի, Ուկրաինայի, Բելառուսի, Մոլդովայի, Ղազախստանի, Վրաստանի եւ Ադրբեջանի առաջատար առողջապահական ընկերությունների ավելի քան 100 ներկայացուցիչներ: Հանդիպման նպատակն է լրատվություն փոխանակել ԱՊՀ տարածքում առողջապահական գործընկերների զարգացման վերաբերյալ:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

հրատապ

ՓԱԽՍՏԱԿԱՆՆԵՐ

Գյուղը բաժանվեց երկու բանակի...

Այս հողի վրա ապրելու իրավունքը

Երբ 1992 թ. ամռանը, ղարաբաղյան պատերազմի թերեւս ամենածանր ամիսներին, ադրբեջանական բանակը գրավեց Շահումյանի շրջանը եւ Մարտակերտի շրջանի մեծ մասը, բռնագաղթվածների ալիքը հասավ Հայաստան: Մարդկանց մեղադրել չի կարելի. պատերազմում լինում են նաեւ պարտություններ: Մարդիկ, որոնք տարիներ շարունակ գոյատեւել էին ամենօրյա հրետակոծությունների տակ, ունեցել անդառնալի կորուստներ (դժվար է այդ գյուղերում գտնել մի ընտանիք, որը կորցրած չլինի որեւէ հարազատի), իրենց հայրենի գյուղերը թողեցին միայն այն ժամանակ, երբ թշնամու տանկերն ընդամենը մի քանի հարյուր մետրի վրա էին: Հետագայում Ղարաբաղի բանակը կարողացավ ուժի գալ, համախմբվել եւ ազատագրել Մարտակերտի շրջանի գյուղերի մեծ մասը: Ղարաբաղցիներն արդեն կարող են վերադառնալ իրենց ազատագրված օջախները:

Լեռնային Ղարաբաղի իշխանությունների խնդրանքով Հայաստանի ղեկավարությունն այսօր ամեն կերպ աջակցում է բռնագաղթվածների վերադարձին: Զգալի թվով ղարաբաղցիներ արդեն վերադարձել եւ շենացնում են իրենց հայրենի օջախները: Կառավարության որոշումն, ինչ խոսք, ճիշտ է եւ ժամանակին, քանի որ անիմաստ է պայքարել երկրի ազատության համար, երբ այնտեղ ապրողներ չեն լինելու, իսկ զինվորն ավելի ամուր է կանգնում հողին, երբ թիկունքում խաղաղ բնակչություն կա: Սակայն, ինչպես դա լինում է հաճախ, մի բան է որոշումը, այլ բան դրա իրագործումը: Եւ երբեմն ստացվում է այնպես, որ Հայաստանի իշխանությունները փորձում են պարզապես բռնի ուժով բռնագաղթվածներին վերադարձնել Ղարաբաղ: Մի կողմ թողնենք էժան քաղաքախոսությունը, թե «այ, մեր տղաներն այնտեղ արյուն են թափում, իսկ ղարաբաղցիները փախել եկել են» եւ այլն: Թե ինչպես դրսեւորեցին իրենց ղարաբաղցիներն անցած տարիներին' աշխարհին է հայտնի, եւ սա ասված, որ Հայաստանը Ղարաբաղի տոկունության գինը [illegible] ցուցաբերի: Եւ պետք չէ հայ տղաների թափած արյունը դրոշակ դարձնել խոսակցություններում' զինվորները չեն բաժանվում հայաստանցիների եւ ղարաբաղցիների, ու մեր հայրենիքն էլ մեկն է, ինչպես միասնական է մեր ժողովուրդը: Ինչեւէ:

Բայց ահա Արարատի շրջանի Տիգրանաշենի (նախկին Քյարքի) գյուղում կրքերը ծայրաստիճան բորբոքվեցին: Բանը հասավ դանակահարությունների: Ի՞նչ է պատահել: 1990 թ. հունվարի 15-ին Քյարքի գյուղն ազատագրվեց, իսկ մի քանի օր անց գյուղում տեղավորվեց 39 ընտանիք' հիմնականում բաքվեցիներ: Գյուղխորհրդի եւ փախստականների կողմից նախագահ ընտրվեց նախկին բաքվեցի Ռոզա Գալստյանը: 1992 թ. օգոստոսին, Ղարաբաղում կրած ծանր պարտություններից հետո, Մարտակերտի շրջանի տարբեր գյուղերից 7 ընտանիք եկան Քյարքի եւ խնդրեցին գյուղում տներ հատկացնել: «Միրով ընդունեցինք, ապաստան տվեցինք, ասում է Ռոզա Գալստյանը: Սակայն ասացինք, որ հենց որ մեր գյուղերն ազատագրվեն, պետք է վերադառնաք»: Եւ ահա գյուղերն ազատագրված են, իսկ ղարաբաղցիները հրաժարվում են վերադառնալ: Առաջին հայացքից թվում է, թե ամեն ինչ պարզ է. ամոթ մարտակերտցիներին եւ այլն: Սակայն իրականում ամեն ինչ չէ, որ պարզ է ու հստակ:

Այդ օրը գյուղում իրադրությունը պայթյունավտանգ էր: Փախստականների կողմերից գյուղ էր ուղարկվել մեկ ավտոբուս եւ մեկ բեռնատար, որպեսզի Մարտակերտի շրջանից 7 ընտանիքներին ուղարկեն Ղարաբաղ: «Գործողությունն իրականացնելու համար գյուղում էր նաեւ միլիցիայի մի ջոկատ, որն ըստ երեւույթին անհրաժեշտության դեպքում պետք է ուժի դիմեր: Մի կողմ թողնենք այն հարցը, թե ինչպես էին 7 ընտանիքի բեռները տեղափոխվելու մեկ բեռնատարով (որն, ի դեպ, այդպես էլ չեկավ): Այլ հարց է նաեւ, թե մարդիկ ինչպես էին տեղափոխվելու անասունները (ըստ Ռոզա Գալստյանի, իր այդ հարցին «վերեւներում» պատասխանել են, թե «ոնց որ անասուններն փեխլով բերել են Ղարաբաղից, թող նույն կերպ փեխլով էլ տանեն», կարծես թե որեւէ տարբերություն չկա ադրբեջանական զորքերի եւ Հայաստանի օրինական իշխանությունների միջեւ): Խնդիրն այն է, որ գյուղը բաժանվել է երկու բանակի, եւ նախկին բաքվեցիները (որոնց չի սպառնում իրենց տները վերադարձնելու վտանգը) աշխատում են գյուղից դուրս մղել ղարաբաղցիներին նրանց հայրենասիրության դասեր տալով: Ստացվում է այնպես, որ նրանք, ովքեր խորհրդային «երանելի» տարիներին կամավոր կերպով հեռացել են Ղարաբաղից (կամ Հայաստանից, տարբերություն չկա) եւ բնակություն հաստատել Բաքվում, այսօր Հայաստանից վռնդում են նրանց, ովքեր մինչեւ վերջ պաշտպանել են իրենց հողը եւ հայրենի գյուղերը թողել միայն այն ժամանակ, երբ այլեւս ելք չկար: Ըստ Ռոզա Գալստյանի, գյուղում ստեղծված առճակատման պատճառն այն է, որ գյուղի բնակիչները (տիկ. Գալստյանը հպարտորեն ընդգծում է' գյուղի 99 տոկոսը ՀՀՇ-ական է) պարզապես դժգոհում են ղարաբաղցիներից, որ նրանք չեն կատարում կառավարության որոշումները (Կառավարական ինչ-ինչ նախանձների [illegible]):

Իրենք' ղարաբաղցիները, այլ կերպ են բացատրում իրավիճակը: «Ես իմ տան համար վճարել եմ 130 հազար ռուբլի' 1992 թ.-ին եւ ոչինչ արդեն այստեղ», ասում է նրանցից մեկը: Մեկ ուրիշը պատմում է, որ իր տան համար տվել է մի կով, այծեր եւ ոչխարներ, մեկ ուրիշը' էլի ինչ-որ բան: Ըստ նրանց, գյուղխորհրդի նախագահն ուզում է իրենց վռնդել գյուղից, որպեսզի տներն նորից վաճառի: Գյուղխորհրդի նախագահը կտրականապես հերքում է այս մեղադրանքները, հայտարարելով, թե նրանք պետք է զորացրության համար պատասխանատվության ենթարկվեն: Իսկ օրենքի ներկայացուցիչները երկընտրանքի առաջ են' օրենքը պետք է կատարել, բայց զուտ մարդկային խիղճն այլ բան է թելադրում: Մարդիկ մեկ անգամ արդեն ճաշակել են բռնագաղթի ողջ դառնությունը, եւ ծանր է, երբ հիմա էլ հարազատ իշխանություններն են վռնդում հենց այնպես, առանց տրանսպորտով ապահովելու, ձմռան նախաշեմին:

Ի՞նչ արած, պատերազմի օրենքները դաժան են, եւ այդ դաժանությունների դիմանալով է, որ ժողովուրդը կարող է հաղթել: Բայց դաժանությունն արդարացված է այն դեպքում միայն, երբ արդարացի է: Արդարացի՞ է արդյոք որոշումը կոնկրետ այս դեպքում: Դժվար է ասել: Իհարկե, ղարաբաղցիները պետք է վերադառնան: Բայց արդյո՞ք այս ձեւով: Եւ այդ ո՞վ է ասել, որ ոտքից զրկված ղարաբաղցի ազատամարտիկը կամ ութսունամյա անկողնային հիվանդն իրավունք չունի ապրելու այս հողի վրա, այլ պարտավոր է միայնակ իր խաչը կրել իր լեռներում, որպեսզի հարկ եղած դեպքում մեր պատրաստ հայրենակիցները կարողանան ճառեր ասել մեր ժողովրդի հերոսության ու տոկունության մասին: Այո, ղարաբաղցիները պետք է վերադառնան Ղարաբաղ: Դա նրանց պարտքն է: Բայց մի՞թե հայաստանցիների պարտքը չէ գնալ նրանց հետ, եւ ոչ թե վերամբարձ տոնով հայրենասիրության դասեր տալ: Եւ երբ մտածում ենք, թե Ղարաբաղը պետք է ղարաբաղցիները պաշտպանեն, արդյոք արժե՞ հիշեցնել, թե ովքեր էին կռվում Սարդարապատում: Ավելի լավ է հիշեցնել այս բանը «Մի դա[illegible]»:

ԱՐՄԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

ԸՐՋԱՆ

Կոնստանտին Զատուլին. Ռուսաստանի ազդեցությունն Անդրկովկասում անանց գործոն է

Ռուսաստանի Դաշնության Պետական դումայի նախագահ Իվան Ռիբկինը նոյեմբերի կեսերին կայցելի Հայաստան, Ադրբեջան եւ Վրաստան: Այդ մասին մեզ հայտնեց օրերս Երեւանում հյուրընկալված Դումայի ԱՊՀ հարցերի եւ հայրենակիցների կապերի կոմիտեի նախագահ Կոնստանտին Զատուլինը: Ռուսաստանի խորհրդարանի ստորին պալատի ղեկավարի ժամանումը Հայաստան կիրականացվի ի պատասխան Գերագույն խորհրդի Բաբկեն Արարքցյանի գլխավորած պատվիրակության' վերջերս Մոսկվա կատարած այցելության:

Զատուլինի կարծիքով, Ռիբկինի այցի ուշադրության կենտրոնում կլինեն ղարաբաղյան կարգավորման խնդիրները, «առավել եւս բանակցությունների այսօրվա աշխույժ փուլում»: Դրա հետ մեկտեղ, ընդգծեց պատգամավորը, առաջիկա այցի ընթացքում նկատի ունենք զարգացնել մեր միջխորհրդարանական համագործակցությունը: Բացի այդ, գոյություն ունեն մի շարք հարցեր' կապված բյուջետային առաջարկությունների քննարկման հետ: Հայաստանը, ասաց Կոնստանտին Զատուլինը, ռուբլով վարկերի տեսանկյունից շահագրգռված պետություն է եւ այժմ Պետական դումայի, որը որոշիչ դեր է խաղում բյուջեի ընդունման գործում, բյուջեի հարցերի կոմիտեում ուսումնասիրվում են 1995 թվականի բյուջեի ուրվագծերը: Զատուլինի խոսքերով, նրա գլխավորած կոմիտեն եզրակացություններ է տալիս ԱՊՀ պետություններին վարկեր տրամադրելու հարցերում, եւ հաշվի առնելով Ռուսաստանի տնտեսական իրավիճակը, խիստ մոտեցում է ցուցաբերվում այս խնդիրների նկատմամբ: Կան հարցեր, ընդգծեց մեր զրուցակիցը, ուր մենք պետք է ուշադիր լինենք, եւ եթե անընդհատ կրճատենք ծախսերը, վերջին հաշվով դա կարող է բումերանգի նման հարվածել Ռուսաստանի իսկ շահերին: Օրինակ, հայկական ատոմակայանի վերագործարկման աշխատանքը լիաբեռնում է Ռուսաստանի ատոմագործների, ողջ միջուկային էներգետիկայի համար: Միջոցներ տրամադրելով, մենք միաժամանակ հույս ունենք, որ պատվերների մի մասը կտեղադրվի Ռուսաստանում, ասաց ՌԴ պատգամավորը:

Հոկտեմբերի սկզբին Երեւան կժամանի ՌԴ խորհրդարանի Դաշնության խորհրդի նախագահ Վլադիմիր Շումեյկոն: Կոնստանտին Զատուլինի խոսքերով, Շումեյկոյի այցը կապված է նաեւ ԱՊՀ միջխորհրդարանային վեհաժողովի հերթական նիստի նախապատրաստման հետ:

Խոսելով Լեռնային Ղարաբաղ կատարած իր կարճատեւ ուղեւորության մասին, Զատուլինն ասաց, որ իր կարծիքով Ղարաբաղն ԱՊՀ-ում կարեւոր գործոններից մեկն է, ուստի նա անհրաժեշտ է համարել ամեն ինչ տեսնել սեփական աչքերով: Ղարաբաղցիների աշխատասիրային շահագրգիռ տրամադրվածությունը վերականգնելու ավերածությունները, արտադրանք տալու, հուսադրող է, հակառակ բոլոր դժվարությունների ու շրջափակումների, ասաց հյուրը: Իր կարծիքով, խաղաղարար բաժանարար ուժերի տեղակայումից հետո պետք է միջոցներ ձեռնարկվեն, որպեսզի վերացվի տնտեսական շրջափակումը, ղարաբաղցիները աշխատելու հնարավորություն ունենան եւ դրանով իսկ հետզհետե հեռանան հակամարտությունից:

Ես եղա Ստեփանակերտում, Ասկերանում եւ Շուշիում, այցելեցի մի քանի ձեռնարկություն, դպրոց, զորամաս, շարունակեց Կոնստանտին Զատուլինը, եւ ինձ վրա չէր կարող տպավորություն չգործել այն համառությունն ու ավյունը, որով ղարաբաղցիները ձեռնամուխ են եղել խաղաղ կյանքին: Դա ավելի տպավորիչ է, քան ցանկացած ռազմական հաջողություն, նշեց պատգամավորը: Նրա վրա մեծ տպավորություն է գործել ինչպես ավերածությունների, այնպես էլ վերականգնման աշխատանքների ծավալը:

Զատուլինն ընդգծեց, որ Հայաստան ու Ղարաբաղ իր ժամանումը համընկավ ռուսաստանյան դիվանագիտության միջնորդական ջանքերի աշխուժացման հետ: Նրա կարծիքով, այս տարածաշրջանի երկրները այսօր, ավելի քան երբեւէ մոտ են ղարաբաղյան հակամարտության ավարտին:

Ավելի քան չորս ամիս պահպանվող զինադադարը եւ Մոսկվայում վերջերս տեղի ունեցած բանակցությունները վկայում են, որ կհաջողվի Լեռնային Ղարաբաղում խաղաղության ամուր հիմքեր դնել: Զատուլինի խոսքերով, դա Ռուսաստանից կպահանջի որոշակի զոհողություն, որ Ռուսաստանն այնտեղ խաղաղարար կոնտինգենտ ուղարկի: Մեզ մոտ' Ռուսաստանում, ասաց նա, ոչ միանշանակ վերաբերմունք կա նման առաքելությունների հանդեպ: Կան մարդիկ, քաղաքական գործիչներ, որոնք ջղագրգիռ վերաբերմունք ունեն նման գործողությունների հանդեպ, իսկ ոմանք էլ պարզապես շահարկում են, թե «ռուս զինվորները օտար հողերում կարող են արյուն թափել հանուն օտար շահերի»: Մեր զրուցակցի կարծիքով, նման գործողությունները փորձարկում են Ռուսաստանի արտաքին քաղաքականության եւ պետական դիրքերի ամրությունը: Ռուսաստանի ազդեցությունն այստեղ անանց գործոն է, այն երեկ չէ, որ հայտնվել է, եւ մեր գործը չէ ոտնձգություն կատարել այն բանի հանդեպ, ինչ մենք ժառանգել ենք մեր հայրերից ու պապերից, հայտարարեց Զատուլինը: Եթե մենք ուզում ենք, որ մեզ հետ հաշվի նստեն, որ մեզ հարգեն, պետք է որոշակի զոհողությունների գնալ, այդ թվում' խաղաղարար կոնտինգենտ ուղարկելով, ընդգծեց պատգամավորը: Մենք կցանկանայինք, ասաց Զատուլինը, որ Ռուսաստանի այդ դերը ճանաչված լինի, թյուր մեկնաբանությունների առիթ չտա, առավել եւս, որ այդ միսիան դեր ստանձնել ցանկացողներ առանձնապես չկան: Հնարավոր է, որ հարեւան որոշ պետություններ շահագրգռություն են հանդես բերում այդ հարցում, սակայն տարածաշրջանի երկրների հետ նրանց հարաբերությունների պատմությունն այդպիսին չէ, որ այդ պետությունները կարողանային հավակնել իրենց ցանկությունների բավարարմանը: Այդ պատճառով, եթե հաջողվի հասնել բանակցությունների դրական ավարտի եւ Ռուսաստանում [illegible] զինվորական կոնտինգենտ ուղարկելու եւ այն տեղակայելու ժամկետների հարցը, ՌԴ նախագահը, երկրի սահմանադրության համաձայն, պետք է խորհրդակցի Դաշնության խորհրդի հետ: Որպես Պետական դումայի պատգամավոր, ինչպես եւ նախորդ անգամ, Աբխազիայի ու Վրաստանի դեպքում, ես իմ ջանքերը կներդնեմ, որ այդ որոշումն ընդունվի, հայտարարեց Կոնստանտին Զատուլինը:

ՏԻԳՐԱՆ ԼԻԼՈՅԱՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Իրանի Իսլամական Հանրապետության դեսպանատունը ցանկանում է վարձել շենք առանձնատուն (ռեզիդենցիա) 1000 քառ. մ եւ ավելի բնակտարածքով, որն ունենա 3-ից ավելի ննջասենյակ, կոմունալ բոլոր հարմարություններով ֆիննական բաղնիքով եւ ավտոտնակով: Պարտադիր է մշտական ջուր, էլեկտրաէներգիա, հեռախոս եւ կենտրոնական ջեռուցում: Հեռ. 28-04-57, 52-98-30, 23-58-33

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Այս արծաթյա ապարանջանը գտնողին խոստանում ենք պարգեւ

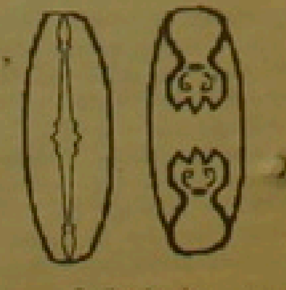

Զանգահարել
524778, 531511

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ միջազգային

ՖՐԱՆՍԻԱ

Եթե ուզում ես պետության հաշվին ապրել

Ֆրանսիացիների հազիվ 15 տոկոսն է վայելում 65 եւ 65-ից մեծ տարիքը, ինչը պատճառ է դառնում, որ կասկածոտ ֆրանսիացի լրագրողները ասեն, թե «Զարմանալի չէ, որ ֆրանսիական բոլոր կառավարությունները անփոփոխ եղել են ու կլինեն բավականին առատաձեռն թոշակառուների հանդեպ: Քանի որ վստահ են, թե թոշակառուները վնաս չեն հասցնի պետական բյուջեին: Մյուս կողմից էլ կեր ուտելու համար ոչ համեստ մի ծակ է»: Այս առիթով ասենք, որ Ֆրանսիայում ընդունված է հետեւյալ արտահայտությունը. «Եթե Ֆրանսիայում պետության հաշվին ես ուզում ապրել, ուրեմն պիտի լինես 18 տարեկանից փոքր կամ էլ 60 տարեկանից մեծ»:

Ֆրանսիայում ներկայումս (ծննդի աճը խրախուսելու նպատակով) պետությունը մինչեւ 18 տարեկան մեկ երեխա ունեցող ծնողներին վճարում է 700 ֆրանկ (117 դոլլար), երկու երեխա ունեցող ծնողներին՝ 1500 ֆրանկ (1400-ի փոխարեն), իսկ երրորդ երեխայից սկսած յուրաքանչյուր երեխայի համար 1000 ֆրանկ (167 դոլլար): Նվազագույն աշխատավարձը 735 դոլլար է, որի շնորհիվ միայնակ անձը չափազանց խնայող լինելու դեպքում կարող է ամեն ամիս 20-80 դոլլար ետ գցել: Բացարձակապես ոչ մի եկամուտ չունեցողներին պետությունը ամեն ամիս 2000 ֆրանկ (334 դոլլար) թոշակ է տալիս, իսկ 60-ն անց մարդկանց՝ (որոնք նույնիսկ Ֆրանսիայում մեկ օր էլ չեն աշխատել) 3500 ֆրանկ (584 դոլլար):

1066 ֆրանսուհիների մեջ արված մի հարցման համաձայն, «Ֆրանսուհիների 10 տոկոսը շատ բնական է համարում, առանց վճարելու, ժողովրդական խոսքով ասած՝ «թռցնել» որեւէ [illegible] հանրախանութում գնում [illegible]: Ֆրանսիացիների 24 տոկոսը շատ գայթակղիչ է գտնում, որ աշխատավայրում գոնե մեկ անգամ մտերմիկ հարաբերությունների մեջ մտնի գործընկերոջ հետ:

ԲԱՖՖԻ ՀԵՐՄԱՆ, ԱՐԱԲՍ

ՇՐՋԱՆ

Թուրքական «հսկող աչքը» տիեզերքում

Սեպտեմբերի 16-ին սկսեց գործել ամառը ֆրանսիական Օրիոն հրթիռով արձակված եւ արդեն իր ուղեծիրը դուրս բերված թուրքական արբանյակը՝ Turksat B-1-ը: Առաջատար տիեզերական տերությունների համար վաղուց արդեն սովորական դարձած այս երեւույթը մեր տարածաշրջանի համար ռազմավարական նշանակություն ունի, քանի որ այն նպաստում է ոչ միայն թուրքական հեռուստահաղորդումների եւ արբանյակային կապի կատարելագործմանը (մինչ այդ դրանք իրականացվում էին եվրոպական EUTEL համակարգի արբանյակներից), այլ նաեւ ընդլայնում են թուրքական գաղտնի ծառայությունների եւ հետախուզության հնարավորությունները:

Հեռուստահաղորդումներ են իրականացվելու 22 ծրագրերով, որոնք կընդունվեն (նաեւ Անդրկովկասում) 30 սմ տրամագծով արբանյակային անտենաների օգնությամբ:

Այսպիսով Թուրքիան, ինչպես նշում է թուրքական մամուլը, դարձավ Եվրոպայում իր սեփական արբանյակն ունեցող 6-րդ, իսկ աշխարհում 16-րդ երկիրը: Turksat-ի գլխավոր առավելությունն այն է, որ նրա արագությունը համապատասխանում է երկրագնդի իր առանցքի շուրջ կատարած պտույտի արագությանը, հետեւաբար մշտապես կգտնվի նույն կետում:

Արդեն այսօրվանից Անկարան հեռահար ծրագրեր է պատրաստում միջինասիական տարածաշրջանում իր քաղաքական գործունեությունը ընդարձակելու համար: Այդ նպատակով արդեն տարածաշրջան են ուղարկվել թուրք մասնագետներ, որոնք տեղում համապատասխան աշխատանք են տանելու թուրքական հեռուստահաղորդումների ընդունումն ապահովելու, ինչպես նաեւ արբանյակային հեռախոսակապի հիմքերը դնելու համար:

Թուրքերն իրենք եւս չեն թաքցնում, որ արբանյակը միաժամանակ ծառայելու է իրենց երկրի անվտանգության նպատակներին: Այսպես, «Հյուրրիյեթի» մեկնաբան Էմին Չոլաշանը սեպտեմբերի 17-ի համարում գրում է. «Այսուհետեւ PKK-ն զրկվում է անվտանգության ուժերի հետախուզական խոսակցությունները լսելու հնարավորությունից: Չէ՞ որ մինչ այժմ գյուղում տեղակայված զորամասը ալիքով կապ է ունենում գտնվող վայրի հետ: Պատմության գիրկն են անցնում այն օրերը, երբ PKK-ն շարքից դուրս էր հանում հեռախոսագծերն ու միջանկյալ հաղորդիչ կայանները: Turksat-ը աներեւակայելի հնարավորություններ է ընձեռում անվտանգության ուժերին»: Թուրքերը ծրագրում են նաեւ համապատասխան սարքավորումներ տեղադրել թուրք-իրաքյան սահմանի երկայնքով, որոնց շնորհիվ հնարավոր կլինի հետեւել սահմանում կատարվող եղելություններին:

Պետք է ակնկալել, որ այդ «աներեւակայելի» հնարավորությունները թուրքական ծառայությունները կփորձեն օգտագործել նաեւ արեւելյան ճակատում, հսկողություն սահմանելով Հայաստանի եւ Արցախի տարածքի վրա, այստեղից բխող բոլոր հետեւանքներով:

ՄՈՒՐԱԴ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ԵՎՐՈՊԱ

«Ռուսաստանի գործը» ՆԱՏՕ-ի պաշտպանության նախարարների հանդիպման օրակարգում

ԲՐՅՈՒՍԵԼ, 28 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՌԻԱ, ՍՆԱՐՔ: Ռուսաստանի հետ գործակցային հարաբերությունների զարգացումը գլխավոր հարցերից մեկը կլինի սեպտեմբերի 29-30-ը Սեւիլիայում (Իսպանիա) նախատեսված ՆԱՏՕ-ի 16 երկրների պաշտպանության նախարարների հանդիպման ժամանակ: Այդ մասին ՆԱՏՕ-ի բրյուսելյան կենտրոնակայանում կայացած մամլո ասուլիսում հայտարարեց այդ կազմակերպության բարձրաստիճան աշխատակիցներից մեկը:

Չնայած այն բանին, որ Սեւիլիայի հանդիպումն ունենալու է «ոչ պաշտոնական բնույթ», եւ այնտեղ չի նախատեսվում ընդունել որեւէ կոնկրետ որոշում, նրա խոսքերով, ՆԱՏՕ-ում մեծ նշանակություն են տալիս այդ հանդիպմանը: Նախ եւ առաջ դաշինքի բոլոր 16 երկրները ուզում են ընդհանուր դիրքորոշում մշակել ՆԱՏՕ-ի ու Ռուսաստանի առաջիկա գործակցային հարաբերությունների նկատմամբ, երկիր, որի կշիռը միջազգային գործերում պահանջում է առավել լայն փոխըմբռնում:

Ռուսական նավթը Բուլղարիայով Եվրոպա եւ Միջին Արեւելք

ԱԻՍ, 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ: Ռոյթեր գործակալությունը հաղորդում է, որ Բուլղարիան ծրագրում է երեք նոր նավթատար խողովակաշար անցկացնել իր երկրի տարածքով, ռուսական նավթը Արեւմտյան Եվրոպա եւ Միջին Արեւելք տեղափոխելու համար: Այս մասին հաղորդագրությունը հիմնվել է Բուլղարիայի էներգիայի վարչության նախագահ Նիկիֆոր Շերվաշիձեի խոսքերի վրա, որը հաղորդագրության ժամանակ նշել է, որ Ռուսաստանի հետ համատեղ նավթընկերություն ստեղծելու համաձայնության շրջանակներում, Բուլղարիան պատրաստակամություն է հայտնել ապահովել դեպի Մակեդոնիա ձգվող խողովակաշարի կառուցումը, որն այնուհետեւ ծովի տակով երկարացվելու է մինչեւ Իտալիա: Բացի սրանից եւ դեպի Թուրքիա արդեն իսկ գործող խողովակաշարից, կառուցման ընթացքի մեջ է նաեւ մի երրորդ խողովակաշար, որը նախատեսված է հասցնել մինչեւ Հունաստան, ավելացրել է նա:

Համատեղ նավթային ձեռնարկության մասին երկկողմ պայմանագիրը հավանության է արժանացել Մոսկվայում, սեպտեմբերի 22-ին եւ ստորագրվելու է հաջորդ ամսին Ռուսաստանի վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինի Սոֆիա կատարելիք այցի ընթացքում: Նախատեսվում են համապատասխան իրավունքներ երկու երկրների համար, իսկ խողովակաշարի կառուցման ծախսերի կեսը պետք է հոգա Ռուսաստանը, նշել է Շերվաշիձեն:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Քլինթոնը ՄԱԿ-ում վրիպում թույլ տվեց

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՌԻԱ, ՍՆԱՐՔ: Երկուշաբթի օրը ՄԱԿ-ի ընդհանուր ժողովում ԱՄՆ-ի նախագահ Բիլ Քլինթոնը ցավալի վրիպում թույլ տվեց, որն արժանացավ հանուրի ուշադրությանը: Անդրադառնալով միջազգային ահաբեկչության դեմ պայքարելու խնդրին, նա հայտարարեց, թե ԱՄՆ-ը, Ռուսաստանը եւ Գերմանիան «ընդունել են դրա կասեցման համար գործակցելու անհրաժեշտությունը եւ ձեռնամուխ եղել ահաբեկչական գործունեության համատեղ նախապատրաստմանը»: Ինչպես անմիջապես մեկնաբանեցին ամերիկացի դիվանագետները, Քլինթոնը, իհարկե, նկատի ուներ «հակաահաբեկչական գործունեության համատեղ նախապատրաստումը»: Սակայն այդ վրիպումն առկա էր ոչ միայն նախագահի խոսքում, այլեւ նրա ելույթի գրավոր տեքստում:

Անտոնեսկուի հուշարձան չի կանգնեցվի

ԲՈՒԽԱՐԵՍՏ, 26 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՌԻԱ, ՍՆԱՐՔ: Ռումինիայի գերագույն դատարանն արգելեց մարշալ Իոն Անտոնեսկուի հուշարձանը կանգնեցնել Տիրգու Մուրեշ քաղաքում: Դատարանը չեղյալ հայտարարեց գավառական դատարանի վճիռը, որը պատերազմի վետերանների ընկերակցության տեղական մասնաճյուղին թույլատրել էր կանգնեցնել զինվորական բռնապետի՝ երկրորդ աշխարհամարտում Հիտլերի դաշնակցի, կիսանդրին: Պատերազմի վետերանների ընկերակցությունը հանդես է գալիս Անտոնեսկուի արդարացման օգտին, նրան համարելով «ազգային հերոս, որը պայքարում էր հանուն ռումինական տարածքների վերադարձման»:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Կլաուս Քինկելը ՄԱԿ-ին վերապահում է գլխավոր խաղաղարարի դերը

ԲԵՌԼԻՆ, 28 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Գերմանիայի արտգործնախարար Կլաուս Քինկելը հայտարարել է, թե ՄԱԿ-ն ի վիճակի պետք է լինի կատարել մարդկության գլխավոր խաղաղարարի դերը: Ելույթ ունենալով ՄԱԿ-ի ընդհանուր ժողովի 49-րդ նստաշրջանում, որպես Եվրոպական միության խորհրդի նախագահ, նա ընդգծել է, որ ՄԱԿ-ն իր ազդեցությունը պետք է բանեցնի գլխավորապես ոչ ռազմական միջոցներով:

Միջազգային ռազմախաղեր Հյուսիսային ծովում

ՄՈՍԿՎԱ, 28 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Այսօր ՆԱՏՕ-ի «Համագործակցություն հանուն խաղաղության» ծրագրի շրջանակներում Հյուսիսային ծովում մեկնարկեցին «Համատեղ գործունեություն-94» միջազգային ռազմախաղերը: Դրանց կմասնակցեն տասնչորս պետությունների նավեր: Նրանց թվում են Ռուսաստանը, ԱՄՆ-ը, Մեծ Բրիտանիան, Գերմանիան, Նորվեգիան, Հոլանդիան: Ռազմախաղերի ընդհանուր հրամանատարությունն իրականացնում է ՆԱՏՕ-ի միացյալ զորախմբի Արեւելյան Ատլանտիկայի գլխավոր հրամանատար, ծովակալ Հյուգո Օյլը:

Բեռլինն ու Փարիզը զգուշանում են Հնդկաստանի ժանտախտից

ԲԵՌԼԻՆ, 28 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Ֆրանսիայի եւ Գերմանիայի իշխանությունները կարգադրել են պատվաստումներ կատարել բոլոր այն անձանց, որոնք ժամանում են Հնդկաստանից: Այս քայլը թելադրված է այդ երկրում ժանտախտի համաճարակով: Հնդկաստանից ժամանող բոլոր օդանավերը ախտահանվում են հատուկ լուծույթներով:

Եւս 6 ամիս ամերիկացիները դժվարությամբ կմտնեն Լիբանան

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 28 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, DPA, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ամերիկյան քաղաքացիների առեւանգման պատճառով 1985 թվականից Լիբանան մտնելու հարցում գործող սահմանափակիչ օրենքի գործողությունը երկարաձգվեց եւս 6 ամսով: Ներկայումս ԱՄՆ-ի քաղաքացիները կարող են Լիբանան մուտք գործել լոկ այն դեպքերում, երբ գործում են ԱՄՆ-ի ազգային շահերի օգտին կամ մարդասիրական առաքելություն են կատարում: Լիբանանում կարելի է մասնավոր գործ սկսել միայն համատեղ ձեռնարկությունների ձեւով կամ օտարերկրյա մասնաճյուղերի միջոցով:

ԼՈՆԴՈՆ

Հանցագործությունների թվի անկում Բրիտանիայում

ԼՈՆԴՈՆ, 28 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Ըստ վերջին տեղեկագրերի, Անգլիայում եւ Ուելսում արձանագրվել է հանցագործությունների թվի նվազում: Վերջին տարվա ընթացքում այդ թիվը անկում է ապրել 5.5 տոկոսով: Բրիտանիայի ներքին գործերի նախարարության ներկայացուցչի խոսքերով, դա շատ ուրախալի փաստ է, չնայած այն իրողությանը, որ փոքր ինչ աճել է բռնությամբ գործված ծանր հանցագործությունների թիվը: Միաժամանակ ընդդիմադիր լեյբորիստական կուսակցության ներկայացուցիչը նշել է, որ առկա տեմպերի դեպքում տասնհինգ տարի կպահանջվի, որպեսզի երկրում վերականգնվի հանցավորության մակարդակը, որ գրանցվել է մինչեւ պահպանողականների իշխանության գալը:

Մյուս կողմից, Մեծ Բրիտանիայի Երթեւեկության միությունը հոկտեմբերի 7-ը սահմանել է սիրալիրության ազգային օր: Միությունը կոչ է արել բոլորին մտածել այն մասին, թե մենք ինչքան բան ենք կորցնում հրաժարվելով սիրալիրությունից:

Փարիզ. Պատասխան են տալիս նախկին պաշտոնյաները

ՓԱՐԻԶ, 28 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Փարիզում դատարանի առաջ է կանգնել երկրի նախկին նախարարներից մեկը, որ մեղադրվում է սպիդով ախտահարված արյան օգտագործման համար: Հատուկ խորհրդարանային դատարանի առաջ պետք է կանգնեն նաեւ Ֆրանսիայի նախկին վարչապետ Լորան Ֆաբիուսը եւ առողջապահության նախկին նախարարը:

Նրանք մեղադրվում են 1980-ական թվերի կեսերին ախտահարված արյան քանակությունը հիվանդանոցներին բաշխելու համար:

Travel Company
"ARMINTERTOUR"
Armenia, Yerevan, str. Akop Akopjan 2,
tel. 22.24.50

«ԱՐՄԻՆՏԵՐՏՈՒՐ» ֆիրման
շարունակում է կանոնավոր չվերթներ
ԵՐԵՎԱՆ-ԲՈՒՐԳԱՍ-ԵՐԵՎԱՆ
երթուղով ամեն չորեքշաբթի:
Բուրգասից կազմակերպվում է 4-օրյա ուղեւորություն դեպի
Ստամբուլ: Երեխաներին՝ զեղչով:
Մանրամասն տեղեկությունների համար դիմել՝
Երեւան, Հ. Հակոբյան 2 (Մերգելյան ինստիտուտի դիմաց)
եւ «ԱՆԻ» հյուրանոց, 622 սենյակ
Հեռ.՝ 27-24-50, 27-20-08, 59-46-22

A STYLE

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Շոր տուր, շնորհք տամ

Անդրեյ Միլման. «Հայկական միջավայրն ստեղծագործելու անսպառ աղբյուր է»

Ո՞րն է այսօր Երևանում ստեղծագործող մոդելավորողի խնդիրը՝ հարցն ուղղեցի արդեն չորս տարի Երևանում գործող «Ասեֆս» ֆիրմայի հիմնադիր Անդրեյ Միլմանին, որը Հայաստանում շատ կուրսից գալու իր տարբերակն առաջարկեց:

– Դիմացինիս ուսուցչություն անելու, գլխին քարոզ կարդալու իրավունք չունեմ: Ժողովուրդն այնքան էլ չի հասկանում՝ որն է լավ, որը՝ վատ, որքան զրկված է ընտրելու հնարավորությունից: Մոդելագործի իմ խնդիրն է իմ աշխատանքով ընտրության հնարավորություն ստեղծել: Ժամանակակից նորաձևությունը 15-20 տարում շատ է փոխվել: Այսօր միասնական, ընդհանուր ընդունված ոճ երկարության ռուսական չափով, կտրի, գույնի պարտադիր սահմանումով, չկա: Երբ ընտրելու լինենք, անհատական ոճն է այսօր գերիշխողը: Յուրաքանչյուր անհատ ինքն իր համար ոճավորող և մոդելագործ է դառնում, և պարտադիր է, որ ռուսակի զիջեցինք ունենա, ասենք, առաջին հերթին, տարբեր ոսկյա հագուստ զարդարանքից: Խանութից խանութ անցնելով նույն հագուստի մի քիչ ցածր, մի քիչ բարձր գները ոչ թե ոսկու ժամին են վկայում, այլ այն արդյունքի, որը հետ է ձեռք բերելը: Սա ժամանակավոր բան է: Ուր տարի ճանաչում եմ Հայաստանը: Երբ ազգային հին, բարձր մշակութային ավանդույթներն արմատավորվեն կենցաղում, Հայաստանը կդառնա այն երկիրը, որն առաջնորդող կլինի, երբ հետոն չգնանք, գոնե այս տարածաշրջանում: «Ասեֆսի» խնդիրն առաջնակարգ հագուստ ստեղծելն է: Ես երաշխավորում եմ, որ մեր հագուստը հարմարավետ է, կարված է ոսկով, լավ կտորից, որ այդ հագուստով կարելի է երևալ Փարիզում և ծիծաղելի չլինել: Մնացյալն այն մարդու գործն է, ով կրում է իմ հագուստը:

– Դուք փտահո՞վ եք նրան:

– Ես անտամանն հարգում եմ մարդուն: Նրան չեմ նայում իբրև իմ գաղափարը տարածողի, այլ ճաշակ ունեցողի: Հայերը պոչեր ամեն օր ու նա «նկարում», ձևավորում է իրեն: Նա ինքն արդեն ոճավորող է ինչ-որ տեղ, այսինքն՝ իմ գործընկերը: Մենք փորձում ենք այնպիսի մի ոճ ընտրել, որը կգնահատվի ձեր՝ նկարչի, մոդելագործի, ոճավորողի կողմից, և մեր միջև պատերը թափանցիկ կլինեն: Այդ պատճառով մեր ստեղծած ոճը գործընկերային է, ես ստեղծում եմ, դու՝ ընտրելով, հագնելով, շարունակում ես իմ գործը:

– Ինչպես հայկական առածն է ասում՝ շոր տուր, շնորհք տամ:

– Այո, շնորհք տվողը մարդն է: Հիշո՞ւմ եք «Կոստյո՞ւմն է, որ մեծի զարդարե մարդուն»: Մարդը պիտի գեղեցկացնի հագուստը, իր աշխարհայացքը, մտածողությունն արտահայտի նաև հագուստով, իսկ իմ դիզայների խնդիրն է, ճիշտ գտնել, ստեղծել այն տարբերը, որով ամբողջացնելով դիմացինս պիտի գեղեցիկ հագնվի: Իհարկե, չմոռանանք նաև, որ գեղեցիկ կազմվածք, կիրթ շարժուձև ունեցող մարդուն ավելի հեշտ է գեղեցիկ ու ճաշակով հանդերձավորելը: Մեր մանեկենների դպրոցը նպատակ ունի կենդանի և լուսանկարային (ֆոտոմոդել) ցուցադրությունների համար մասնագետներ պատրաստել (տեսական ու գործնական խորհուրդներ, տեխնիկական օգնություն ստանում ենք ոճավորման միջազգային ֆեդերացիայից): Նորաձևության ցուցադրության համար կազմվածքը հղկելու, ուղղելու մանեկենների դպրոցը պիտի ընդլայնվի, և մենք սպասում ենք Մոսկվայի ու Փարիզի մեր գործընկերների աջակցությանը: Նորաձևության թատրոնին կից գործող մանեկենների դպրոցի շրջանավարտներից մեկը շուտով կմասնակցի Սեուլում կայանալիք մանեկենների միջազգային մրցույթին: Մանեկենի մասնագիտական աշխատանքը ժամանակավոր է: Սա հասկանալով, նրանց մասնագիտացնում ենք քարտուղար օպերատոր գործում, սովորեցնում ենք գործավարություն, սղագրել և այլն: Հայֆիլհարմոնիայի հետ պայմանագիր ենք կնքել էստրադային պարի դպրոցի համար՝ կադրեր պատրաստելու: Կոմպոզիտոր Արթուր Գրիգորյանը, կինոգործիչները ներկա են լինում մեր դպրոցի քննություններին, և նրանց հետ համագործակցում ենք:

– Դուք ստեղծում եք նաև թատերական ոճի հագուստներ. Փարաջանովի մոտիվներով ձեր ստեղծածները 1992-ին Վիեննայի նորաձևության փառատոնին մասնակցելու իրավունք ապահովեցին:

– Իբրև մասնագետ մոդելավոր, դիզայներների մեր ստեղծագործական մեծը, մեր երևակայությունը սահման չի ճանաչում: Այստեղ այլևս պարտադիր չէ երկխոսությունը սպառողի և մեր միջև: Ստեղծում ենք հագուստներ, հետո փոքրիկ դրվագներ, պատկերներ ենք ստեղծում, և ներկայացումը դառնում է («Ասեֆսն» ունի նաև նորաձևության գործող թատրոն): Զարմանալի բան, այն գաղափարները, որոնք հեղինակում ենք թատերական հանդեսներ ստեղծելիս, հանկարծ լայն սպառողի մեջ այնպիսի հետաքրքրություն են առաջացնում, որ հագուստի ողջ համալիրը միանգամից գնվում է: Փարաջանովյան թեմաներով ստեղծվածները նման հետաքրքրություն առաջացրին և վաճառվեցին Ամերիկայի «բուտիկներում»:

– Ինչքանո՞վ եք վաճառում ձեր հագուստը:

– Վաճառքի համար երբեք հագուստ չենք ստեղծել: Երկու տարի ոչինչ չէինք վաճառում, ոսկին չէր գոհացնում: Այսօր վաճառում ենք եվրոպական միջին գներին համապատասխան: Սա Հայաստանում միակ ֆիրման է, որն իր արդյունքն արտադրում է այստեղ ու դրսում դրսի գնով վաճառում, որովհետև ոչ որակով, ոչ դիզայնով, ոչ ոճով չի զիջում եվրոպական լավագույն ֆիրմաներին:

– Որտեղի՞ց կարելի է գնել «Ասեֆսի» արտադրանքը:

– Առևտուրն ուրիշ դրոշ է, ես դրա մասնագետը չեմ, իսկ սիրողական մակարդակով ոչինչ չեմ անում: Այդքան շատ չենք արտադրում, եղածն էլ գնում են ռուսաստանյան մեր գործընկերները (անցյալ տարվա ողջ հավաքածուն գնեցին Պիտերից, չհասցրինք լայն ցուցադրություն կազմակերպել): Այստեղ գնորդները կայուն չեն: Մեր արտադրանքը եվրոպական չափանիշներին համապատասխան է, օրինակ, բիկնոց, վերարկուներ՝ 90-ից 150 դոլարի սահմաններում, որը թանկ չի համարվում: Գործնական սերտ համագործակցություն կա Ֆրանսիայի գործընկերների հետ (GIA) և նրանց միջնորդությամբ ֆրանսիական մի շարք լուրջ ֆիրմաների հետ պայմանագիր ունենք: Մեր կենտրոնը հիմնադիր անդամ է փոքր և միջին բիզնեսի հայկական ֆոնդի, որն այստեղ աշխատում է նորամիտության դաշտերով: Համաձայն այդ ֆոնդի հետ պայմանագրի, մեր մոդելավորման քոլեջի շրջանավարտները կարող են իրենց փոքր միջին բիզնեսն ստեղծել, աշխատանքով ապահովված լինել: Հոկտեմբերի վերջին մոդելավորման քոլեջի երեքամյա հոբելյանն է, և ներկայացնելու ենք մեր ուսանողների աշխատանքը: Մեր ուսուցումը վճարովի է՝ ամսական 5 դոլար: Ֆրանսիայում համապատասխան կրթությունը տարեկան 20 հազար ֆրանկ արժի: Երբ ուսանողներն առանձնակի հետաքրքրություն են ցուցաբերում կրթության նկատմամբ, ուրիշ առավելություններ ենք տալիս: Հաշվենք պատրաստի հագուստն ավելի թանկ է, քան մեր տված կրթությունը: Ուրախալի է, որ ուսուցման երրորդ փուլում մեր ուսանողներն աշխատում են իրենց երեք տարիների կրթավճարը: Սկզբում սովորեցնում ենք նկարել (չնայած նշանավոր Շանելը նկարել ընդհանրապես չգիտեր, իր էսքիզներն ինքը չէր անում), մոդելավորումը տիրապետելու համար նմուշ գծագրել, էսքիզ ու ձևած հանել, ձևել, կարել, տեխնիկական բոլոր մնացած անհրաժեշտություններն ապահովել:

– Մոդելավորման այբուբենի իմացությունն սպառողին էլ է հետաքրքրում:

– Ես և կինս՝ նկարիչ-մոդելագործ Իրինա Իվանովան, որը մեր գլխավոր գեղարվեստական ղեկավարն է նաև, հագուստի մոդելավորման ձեռնարկներ ենք ստեղծել, նորաձևության նմուշներ զուգավորելու մանկական գրքեր, որոնք կկրթեն երեխայի ճաշակը, կզարգացնեն երևակայական աշխարհը:

– Դժվարությունները երբևէ Հայաստանից հեռանալու տրամադրություն չե՞ն արթնացրել:

– Երբ նախկին երկիրը քանդվեց, անգործ չմնացինք: Հագուստներ էինք ստեղծում Կամերային թատրոնի, Հայֆիլմի համար, նկարիչների և դիզայներների միության աշխատանքներին էինք մասնակցում: Մեզ շատ օգնեց թեթև արդյունաբերության նախարարությունը: Եվ հիմա ունենք մեր փոքրիկ շարժական ֆիրման՝ իր թատրոնով, երկու դպրոցներով, բարձրորակ մասնագետներով, և ամենակարևորը՝ համախոհներով: Մեր ծննդավայր Բելառուսում անհամեմատ ավելի հեշտ է, բայց աշխատող մարդն ամեն տեղ էլ կարող է ստեղծել: Ժամանակս չեմ ուզում ծախսել ճամփորդներ կառչելու վրա: Երբ 20 տարի առաջ պիտի անպայման Փարիզում լինեիր, որ քեզ լսեին, գնահատեին, ապա այսօր կարևորը սեփական ոճ ստեղծելն է: Իսկ ոճ ամեն տեղ կարելի է ստեղծել: Ես դասականի կողմնակից եմ: Վաղվա ոճը երկու թևերի միջև է՝ առաջնակարգ դիզայն և գրագետ գծագրի հիման վրա ստեղծված ոսկյա նմուշ: Իսկ հայկական միջավայրը, նրա պատմությունն ու մշակույթն ստեղծագործելու անսպառ աղբյուր են:

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

ՍՓՅՈՒՌՔ

Գառնիկ Գազազյանը 30 տարի շարունակ պարում է եւ ուսուցանում

Օրերս Հայաստանում էր ամերիկի միակ հայ պարուսույցը, որն ապրելու համար վաստակում է միայն որպես պարի ուսուցիչ: Այցի նպատակը ժողովրդական պարի նոր դրսևորումների, նոր մեղեդիների որոնումն էր, որը հիմք պիտի դառնա նոր պարերի բեմականացման:

Գառնիկ Գազազյանը ծագումով լիբանանահայ է, մասնագետ ծնողների զավակ: 1967-ին Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության հրավերով եղբոր հետ մեկնել է ԱՄՆ: Ի դեպ, մասնագիտական հմտությունն ստացել է Երևանի պարարվեստի ուսումնարանում: Թեքեյան մշակութային միության Մոնրեալի «Նաիրի» պարախմբի հիմնադիրն է: 1987-ին հրավիրվել էր Բեյրութ՝ Բարեգործականի և Թեքեյան մշակութային միության միացյալ խմբի համերգները ղեկավարելու: Ընդամենը հինգ ելույթի ընթացքում յոթ հազար հանդիսական դիտեց նրանց պարը, սակայն պատերազմն առիթ դարձավ, որ Գազազյանը վերադառնա Դետրոյթ: Այժմ նրա ամենօրյա աշխատանքն անցնում է Դետրոյթի և Մոնրեալի հայկական վարժարաններում (200 և 600 աշակերտ):

«Այնուամենայնիվ, ոչ ոքի չեմ հետևում, միաժամանակ աշխատում եմ չհեռանալ ժողովրդական պարի ակունքներից: Ձայնագրություններն էլ այստեղից եմ տանում: Այս անգամ ծրագիրը պիտի հարստացնեմ կոմպոզիտոր Խաչատուր Ավետիսյանի երաժշտությամբ: Ուսումնառությանս շրջանում այստեղ ձգտել եմ ոչինչ բաց չթողնել: Խմբի հագուստն ստեղծելու նպատակով երկար եմ ուսումնասիրել մեր ազգային տարազը: Իհարկե, հանգամանքներն ստիպում են երբեմն հարմարվել, այնտեղ ուսուցիչ աշխատանք անողներ չկան, գծագրողներ ու չուխաչիներ չկան... Կնոջս հետ ենք ստեղծում ամենը, երբեմն գործն ավարտին են հասցնում աշակերտների ծնողները:

Սփյուռքում հայկական պարն ունի հայապահպանության գործին ամենամեծ նպաստը բերելու ունակությունը: Ավելի մեծ, քան բառը: Լեզվական անջրպետի պատճառով օտարները հայ բառն գրքեր չեն այցելում, բայց պարը դիտելու գալիս են: Մեր հանդիսատեսը երբեք երկու հազարից պակաս չի լինում: Կարնեգի հոլլում պարել ենք երեք, հինգ, անգամ տասնհինգ հազարանոց հանդիսասրահի առջև»:

Ռ.Խ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Երգում են քաղխորհրդի պատգամավորները

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍ: Չափազանց հաճելի անակնկալ է պատրաստել Ազգային գրադարանը: Այստեղ օրերս տեղի կունենա համերգ, որի ունկնդիրներին կզարմացնի այն փաստը, որ ելույթ ունեցողները ոչ միայն պրոֆեսիոնալ երգիչներ չեն, այլև քաղխորհրդի պատգամավորներ են: Համերգի ընթացքում Ազգային գրադարանի աշխատակիցների համար ժողովրդական ու ազգագրական երգերի կատարումով հանդես կգան երքաղխորհրդի պատգամավորներ Սամվել Միքայելյանը, Վահրամ Հովակիմյանը, Դավիթ Հակոբյանը, Բորիս Քոչարյանը, Ներսես Հայրապետյանը, Սուրեն Վարդևանյանը:

Երաժշտական մրցույթ Ղարաբաղում

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍ: Ստեփանակերտում է գտնվում «Ամարաս» բարեգործական միության ներկայացուցիչը, որը կազմակերպել է պատանի երաժիշտների մրցույթ ԼՂՀ-ում: Ինչպես տեղեկացրեց հանձնաժողովի կազմկոմի նախագահի տեղակալ կոմպոզիտոր Էդուարդ Ղազարյանը, առաջին ընտրափուլի ավարտից հետո, երկրորդ և երրորդ փուլերին, որոնք կկայանան հոկտեմբերին, հնարավորություն կունենան մասնակցելու մի շարք երգչախմբեր և մոտավորապես 30 կատարող:

Ստեփանակերտում կկառուցվի եկեղեցի

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍ-ՍՈՒՆԵ: Երկու տարիների խոսակցությունները Ստեփանակերտում եկեղեցի կառուցելու վերաբերյալ վերջապես պսակվեցին քաղաքապետարանի և Հայ Առաքելական եկեղեցու Արցախի թեմի առաջնորդ, եպիսկոպոս Պարգև Մարտիրոսյանի միջև կնքված պայմանագրով: Ինչպես ասաց քաղաքային վարչության ղեկավար Սերգեյ Միրզոյանը, Աստծո տաճարը կկառուցվի քաղաքի կենտրոնական մասում, Արցախի թեմի միջոցներով և ուժերով: Նրա խոսքերով, Ստեփանակերտում եկեղեցու անհրաժեշտությունը շուտ էր հասունացել, և քաղաքային իշխանությունները պատրաստ են աջակցել առաքելական եկեղեցու նախաձեռնություններին:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԹԵՔԵՅԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ,
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՈՄՊՈԶԻՏՈՐՆԵՐԻ ԵՎ ԵՐԱԺՇՏԱԳԵՏՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ
սիրով Ձեզ հրավիրում են Արցախի հերոսամարտիկ
ԿԱՐՈ ՔԱՀՔԵՃՅԱՆԻ
հիշատակին նվիրված համերգին, որը տեղի
կունենա 1994 թ. հոկտեմբերի 1-ին, ժամը 14:00-ին,
Արամ Խաչատրյանի անվ. փոքր համերգասրահում:
Հասցեն՝ Պլեխանովի 3
(մուտքը Մարշալ Բաղրամյան պողոտայի կողմից)

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **ՄԱՐԶԱԿԱՆ**

ՍՓՅՈՒՌՔ

Լիբանանահայ մարզական ակումբի նվաճումը

Շնորհիվ հայաստանցի «աստղերի» Բեյրութի ՀՄՄ-ն «Իմամ Մուսա Սադրի» գավաթակիր

ՀԱՄՈ ՄՈՎՍԻՍՅԱՆ,
Բեյրութ

Կիրակի, 11 սեպտեմբեր, 1994-ը երկար ժամանակ հիշվելու է ՀՄՄ-ի ֆուտբոլի բազմահազար երկրպագուների ու լիբանանահայ ֆուտբոլի պատմության մեջ: 1973-ին բեյրութահայ ակումբը շահել էր Ալեյ քաղաքի ֆուտբոլի գավաթին ու մինչեւ 1994 թ. նրան չէր հաջողվել տեր դառնալ Լիբանանի գավաթին հակառակ այն իրողության, որ 1993 եւ 1994 թթ.-ին ՀՄՄ-ը հասել էր եզրափակիչ:

Հիշարժան սեպտեմբերի 11-ի հերոս կարելի է համարել հայաստանցի առաջավոր «աստղ» Վիտալի Աղասյանին, որը միշտ սատանայի պես է պահել մրցակից խմբերի պաշտպանողներին: «Բորժի» պաշտպանության Ալի Հոբեյրն էլ անկարող գտնվեց զսպել Վիտալիին, որի հարվածից հետո 10-րդ րոպեին հաշիվը բացվեց: 20-րդ րոպեին այն կրկնապատկվեց Բաբկեն Մելիքյանի կողմից, որը 25 մետրից հզոր հարվածով գնդակը գետնեց «Բորժի» դարպասում:

Մրցակիցը, որն իր շարքերն է ընդունել ճիգերիացի տաղանդավոր ֆուտբոլիստներ Սամուելին ու Ռաշիդին փորձեց բեկում մտցնել 2-րդ կիսախաղում: ՀՄՄ-ի ու Լիբանանի հավաքականի դարպասապահ Ամին Սարի խաղերով «Բագնի» պաշտպանած դարպասը միայն 58-րդ րոպեին ընդունեց Ռահալի «ռեկորդակ» գնդակը, բայց շնորհիվ հայաստանցի 3-րդ ֆուտբոլիստի՝ Վիգեն Աբրահամյանի կատարած ճշգրիտ փոխանցումի: Կարեն

Գասպարյանը 90-րդ րոպեին հաշիվը դարձրեց 3-1: Փայլուն հաղթանակ էր: 1979 թ.-ին խորհրդավոր պայմաններում անհետացած շիա ղեկավար Իմամ Մուսա Սադրի (կրոնական ծագումով) հուշամրցաշարի հաղթողները «Բուրջ-Համուդի» մարզադաշտում տեղի ունեցած այդ եզրափակիչ մրցման ավարտին պարգեւատրվեցին ոսկե մեդալներով ու փառավոր գավաթով: ՀՄՄ-ի ղեկավարությունը՝ հանձինս պրն. Հ. Մելիքսեթյանի, Մ. Նաջարյանի, Կ. Գրիգորյանի ու գլխավոր մարզիչ Արկադի Անդրեասյանի՝ այցելեց Լիբանանի խորհրդարանի ղեկավար Նեբիհ Բերիին՝ նրան հանձնելով պատվավոր գավաթը: Շիա ղեկավար Բերին անցյալ դեկտեմբերին Լիբանան էր հրավիրել Հայաստանի Հանրապետության պատվիրակությանը ՀՀ Գերագույն խորհրդի նախագահ Բաբկեն Արարքցյանի գլխավորությամբ:

ՖՈՒՏԲՈԼ

Ալեն Պողոսյան. Հավախական տանող ուղին անցնում է «Նապոլիով»

Ալեն Պողոսյան. Ծնվել է 1970 թ. նոյեմբերի 27-ին, Դիժոն քաղաքում: Հասակն է 185 սմ, քաշը՝ 81 կգ: Կիսապաշտպան է: Հանդես է եկել «Օլիմպիկ» (Մարսել), «Իստր» եւ նորից «Օլիմպիկ» թիմերում: Մեկ անգամ հանդես է եկել Ֆրանսիայի բանակայինների հավաքականում:

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐՋԱՆՅԱՆ,
Լալանս, Ֆրանսիա

«Պողոսյանն իր ընկերներով, որոնք գնացել են Իտալիա «կալչիոյի» առաջնությունում խաղալու, մեր ֆուտբոլի վերաբերյալ մեզ պետք է դաս տան: Երբ հաջողության հասնեն Իտալիայում, ապա կխաղան Ֆրանսիայի հավաքականում: Պողոսյանն, օրինակ, ինձ պատճեցրեց դեռեւս Մարսելի «Օլիմպիկում» հանդես գալու ժամանակ: Նա մեզ շատ օգտակար կլինի», վերջերս այսպես է հայտարարել Ֆրանսիայի հավաքականի ավագ մարզիչ Էմե Ժակեն: Ինչպես Մարադոնայի ֆուտբոլային ճակատագիրը, այնպես էլ Պողոսյանինը անցնում է Նապոլի քաղաքով, որը Վեզուվի հրաբխային լեռներում ծգվող ծովափնյա քաղաք է: Կարճ ժամանակում Ալեն Պողոսյանը դարձել է հերոս, որին քաղաքի 2 միլիոն բնակիչներն արդեն դեմքով ճանաչում են: «Պողոսյանի հայրը հայկական ծագում ունի, ինչպես ազգանունն է վկայում», գրում է «Էկիպը», իր սեպտեմբերի համարներից մեկում, բայց արգենտինացի Մարադոնայի նման, Պողոսյանի մայրն էլ արգենտինացի է, ծնված Բուենոս Այրեսում: Ըստ Պողոսյանի, այս մասին էլերը գիտեն, եւ երբ իտալացիներն իմանան, ապա իրեն ավելի կսիրեն: «Նապոլիի» մարզիչ Վինչենցո Գուերինին հայտարարում է. «Ալենը շատ բարի է, միշտ ժպտադեմ: Նա շուտով կմերվի նեապոլցիներին»:

Իր ծննդավայր՝ Լեոնիայի հետ Ալեն Պողոսյանը հիմա ապրում է Նեապոլի ծեր հյուրանոցներից մեկում: «Ես զարմացել էի, երբ «Օլիմպիկի» ղեկավարությունն ինձ հայտնեց, որ չի ստիպի անպայման մնալ Մարսելի թիմում: Այդ այն դեպքում, երբ ես 2 տարվա պայմանագիր ունեի «Օլիմպիկի» հետ, որը դեռ չէր վերջացել: Բայց թիմը ֆինանսների կարիք ունի եւ այսօր ես հասկանում եւ ներում եմ նրա ղեկավարներին: «Տորինոն» ուզում էր պայմանավորվել ինձ հետ, բայց այդպես էլ չիմացա, թե ինչ պատճառով

Ալեն Պողոսյան

բանակցությունները չկայացան: Ես արձակուրդ մեկնեցի եւ երբ վերադարձա, ինձ հայտնեցին, որ «Նապոլին» ուզում է ինձ հետ պայմանագիր կնքել», հայտարարում է Ալեն Պողոսյանը: «Նապոլին», որը վաճառեց այնպիսի ֆուտբոլիստների, ինչպիսիք են Ֆոնսեկան, Տերնը, որոնք տեղափոխվել են «Ռոմա», Ֆերարան («Յուվենտուս»), Զամբարոն («Ֆիորենտինա»), Բիանը («Ինտեր»), ուզում էր իր ֆինանսական գործերը բարելավելու հետ նոր խաղացողներ գնել: Իտալական հանրահայտ թիմը մեծ բերեց կոլումբիացի հանրահայտ խաղացող Ֆրեդի Ռինկոնին, որը խաղում էր Բրազիլիայի «Պալմեյրաս» թիմում, եւ բրազիլացի Անդրե Կրուզին, որը ելույթ էր ունենում Բելգիայի «Ստանդարս» թիմում:

«Շատերը ինձ զգուշացրին, որ «Նապոլիում» խաղալը դժվար է, բայց ես արդեն որոշել էի հեռանալ Մարսելից եւ պատրաստ էի պայմանագիր կնքել նոր թիմի հետ», ավելացնում է Ալեն Պողոսյանը: Իտալացի մարզական լրագրողները Պողոսյանին անվանում են «Միհրան Դեսայի», որը պատիվ է բերում հայ ֆուտբոլիստին: Դեսային՝ Մարսելի «Օլիմպիկի» նախկին պաշտպանը, հիմա վերելքով հանդես է գալիս «Միլանում» եւ Ֆրանսիայի հավաքականի առաջատար խաղացողներից մեկն է, նրան նույնիսկ համարում են աշխարհի ուժեղագույն ֆուտբոլիստներից մեկը:

«Պողոսյանը, ինչպես եւ «Նապոլիի» ներկայիս խաղացողներից շատերը, դեռ երիտասարդ է եւ, բնականաբար, փորձի պակաս ունի: Բայց Պողոսյանը բոլոր նախապայմաններն ունի դառնալու թիմի ամենալավ խաղացողը եւ դիսպետչերը», հայտարարում է «Նապոլիի» մարզիչը: Ալեն Պողոսյանը 3 տարվա պայմանագիր է կնքել «Նապոլիի» հետ: Բայց եթե նրա ֆուտբոլային գործերը հաջող չընթանան, «Նապոլին» կարող է Պողոսյանին վաճառել 1995 թ.-ին: «Նեապոլը ինձ համար նման է Մարսելին. Միջերկրական ծով, արեւ եւ բազմահազար ֆուտբոլասերներ», ասում է Ալեն Պողոսյանը: Նա լավ է հասկանում, որ եթե «կալչիոյի» առաջնությունում հաջող խաղա, ապա Ֆրանսիայի հավաքականի դռները բաց կլինեն իր համար:

ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔ

Երեւանում կգործի ֆուտբոլասերների ակումբ

Հոկտեմբերի 1-ից Երեւանի «Այրարատ» կինոթատրոնի մանկական սենյակում ֆուտբոլասերների համար կգործի «Պենալտի» ակումբը: Այստեղ ֆուտբոլի սիրահարները հնարավորություն կունենան դիտելու ֆուտբոլին վերաբերող ֆիլմեր, կկազմակերպվեն վիկտորինաներ եւ այլ խաղեր, որոնց հաղթողներին կհանձնվեն ակումբի մրցանակները: Ակումբում կվաճառվեն ֆուտբոլային համազգեստներ, ամսագրեր, եւ այդ խաղին վերաբերող այլ նմուշներ: «Նախաձեռնության նպատակը ոչ միայն ֆուտբոլասերների ակտիվ հանգիստը կազմակերպելն է, այլեւ չզբաղված դեռահասներին «դրսից կտրելը», ասաց ակումբի հիմնադիր Հրաչ Գրիգորյանը:

ԵՏ

ԲԱՍԿԵՏԲՈԼ

Դավիթ Չոլակյանն սկսում է հաղթանակով

Ֆրանսիայի ռոտ-ֆեսիոնալ բասկետբոլի առաջին դիվիզիոնի իր առաջին խաղում ամերիկահայ Դավիթ Չոլակյանն իրեն դրսեւորեց լավագույն կողմերով: «Վիլորբան» թիմը, որտեղ հանդես է գալիս Չոլակյանը, 81–67 հաշվով հաղթեց «Լը Ման» թիմին: Առաջին կիսախաղից հետո 34–32 հաշվով առջեւում էին հյուրերը՝ «Լը Մանի» բասկետբոլիստները: Վիլորբանը Լիոն քաղաքի արվարձաններից մեկն է, որտեղ բնակվում են 3000 հայեր եւ որի ամենանշանավոր դեմքը Վարուժան Գրիգորյանն է՝ Վիլորբանի փոխքաղաքապետը, Արցախի ներկայացուցիչը Եվրոպայում եւ Եվրախորհրդում: Ամերիկյան եւ ֆրանսիական քաղաքացիություն ունեցող Դավիթ Չոլակյանն իր առաջին խաղում վաստակեց 9 միավոր: Նա տուգանային 4 նետումներից 3-ն անվրեպ իրացրեց: Հաջողություն Դավիթ Չոլակյանին եւ նրա նոր թիմին՝ «Վիլորբանին», որը մտադիր է ընթացիկ առաջնությունում բարձր տեղ գրավել:

Գ. Ա.

ԱՍԻԱ

Քաղաքական խաղեր Ասիական խաղերի շուրջ

Հաշված օրեր են մնացել հոկտեմբերի 2-ին ճապոնական Հիրոսիմա քաղաքում մեկնարկող Ասիական հերթական խաղերին, սակայն չեն դադարում նրա շուրջը ծավալված քաղաքական «խաղերը», որի գլխավոր դերակատարներն են Թայվանը, Չինաստանը եւ Ճապոնիան:

Սկանդալը ծագել էր դեռեւս սեպտեմբերին, երբ այդ մայրցամաքի ճանաչված մարզական առաջատար Չինաստանը սպառնաց բոյկոտել խաղերը, քանի որ Ասիական օլիմպիական կոմիտեն (ԱՕԿ) այդ խաղերի հանդիսավոր բացմանը հրավիրել էր Թայվանի նախագահ Լի Դենհուին: Այնուհետեւ, Չինաստանի ճնշման տակ ԱՕԿ-ը փոխեց իր որոշումը: Որպես փոխզիջում, պայմանավորվեցին, որ Հիրոսիմայում ներկա կլինի Թայվանի փոխվարչապետ Սյու Լիտենը, սակայն ոչ որպես պետական գործիչ, այլ հատուկ հանձնախմբի ղեկավար: Վերջինս պետք է ճնշարկի 2002 թվականին Թայվանում Ասիական խաղերի անցկացման հնարավորությունը:

Այդ կապակցությամբ Չինաստանի կենտրոնական թերթերից մեկը, որը արտահայտում է երկրի ղեկավարության պաշտոնական դիրքորոշումը, մեղադրեց Ճապոնիային՝ բավականական հարցի շուրջ «հնարքներ» գործածելու մեջ: Արդյունքում սպացվեց այնպես, որ Նյու Յորքում հատուկ բանակցություններ վարվեցին Ճապոնիայի եւ Չինաստանի արտգործնախարարությունների միջեւ: Բանակցություններից հետո Չինաստանի արտգործնախարարը հայտարարեց, որ իրենք չեն բոյկոտի Ասիական խաղերը, չնայած տարաձայնություններին:

Միաժամանակ, խաղերի կազմակերպիչները լրջորեն մտահոգված են Ճապոնիայի ափերին մոտեցող «Խոլորձ» անունը կրող թայֆունով: Օդերեւութաբանների կանխատեսմամբ, սպասվում են հորդառատ անձրեւներ եւ կասակի քամիներ՝ 180 կմ/ժ արագությամբ:

Խաղերի կազմկոմիտեի նախագահի հայտարարությամբ՝ որոշվել է ժամանակավոր փակել շրջանցիր, որտեղ անցկացվելու են թիավարության մրցումներ:

ԱՍԱՐՔ

ՇԱԽՄԱՏ

ՀՀ առաջնությունը մեկնարկեց

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՄԱՐՔ. Հայաստանի առաջնության առաջին տուրում մեծ հետաքրքրություն էր առաջացրել գրոսմայստերներ Արտաշես Մինասյանի եւ Արշակ Պետրոսյանի հանդիպումը: Բաց դիրքային պայքարում նրանք սկզբնախաղում շատ ժամանակ ծախսեցին եւ ընկան ցեյտնոտի մեջ, սակայն հասցրեցին կատարել նախատեսված քայլերը: Հետագայում Պետրոսյանին հաջողվեց հասնել նյութական առավելության եւ հաղթել վեցժամյա պայքարից հետո: Հաղթեց նաեւ գրոսմայստեր Աշոտ Անաստասյանը: Նավակային վերջնախաղում նրա անցյալ զինվորը անկասելիորեն շարժվեց առաջ, եւ երիտասարդ գյումրեցի Արա Մինասյանը ստիպված էր անձնատուր լինել: Մնացած պարտիաներում գրանցվեցին հետեւյալ արդյունքները: Արսեն Եղիազարյանը հաղթեց Լեոնիկ Մանուկյանին, Վիգեն Միրումյանը Նորայր Քալանթարյանին, իսկ Տիգրան Նալբանդյանը՝ Էդուարդ Մնացականյանին: Մելիքսեթ Խաչիյանի եւ Արսեն Ստամբոլյանի մրցավեճն ավարտվեց ոչ-ոքի: Մրցաշարի մրցանակային հիմնադրամը 100 հազար դրամ է: Հանրապետության չեմպիոնը կպարգեւատրվի 40 հազար դրամով:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Եվրոպական ամենաարդյունավետ առաջնությունը

1994-95 թթ. եվրոպական երկրների մեկնարկած առաջնությունների 5-7 տուրերից հետո ամենագրոհայինը գերմանական ֆուտբոլն է, որտեղ մեկ խաղում միջինը 3 գնդակից ավելին է խփվել: Երեւում է՝ Իսպանիան լրջորեն չի ընդունվում որպես եվրոպական ֆուտբոլային երկիր: Այլապես նրա առաջնության արդյունավետությունը կնշվեր եվրոպական մամուլում: Ահա ամենաարդյունավետ առաջնությունները:

	Խ	Գ	Մ
Գերմանիա	36	111	3,08
Բելգիա	27	81	3
Անգլիա	43	115	2.67
Ֆրանսիա	70	152	2.17

Դրոշմանիշներ Սեննայի հիշատակին

«Ֆորմուլա-1-ի» աշխարհի բազմակի չեմպիոն Այրտոն Սեննայի հիշատակը հավերժացնելու համար, որն անցյալ մայիսին ողբերգաբար զոհվեց մրցումների ժամանակ, Բրազիլիայի կապի նախարարությունը որոշել է նրա պատկերով դրոշմանիշներ թողարկել:

Բաժինը վարում է
ԱՇՈՏ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

«ԿՈԲՐԱ» ընկերությունը

պատրաստ է գնել ապառիկ վճարման եղանակով

— սեղանամբերք
— կահույք
— այլ ապրանքներ

Ապրանքը ստանալուց հետո ընկերությունը կվճարի համաձայնեցված գնից ավելի

10 % — 15 օր հետո վճարելու դեպքում
15 % — 1 ամիս հետո վճարելու դեպքում
30 % — 2 ամիս հետո վճարելու դեպքում

Վճարումները կկատարվեն ցանկացած եղանակով: Արժեզրկումից խուսափելու համար հաշվարկները կկատարվեն ամերիկյան դոլլարի ռեսպանկի օրվա հաստատած կուրսի համաձայն:

Ինֆորմացիոն բաժին՝ 22-81-86, 22-32-79
Հասցեն՝ Բաղրամյան 30

ԼԵՎՈՆ
ЛЕВОН
LEVON

«Լեւոն» ֆիրման հրավիրում է
ուղիղ չարտերային չվերթների
Երեւան-Պրահա-Երեւան
երթուղով:
Կազմակերպվում է նաեւ 4-օրյա հանգիստ Պրահայի լավագույն հյուրանոցներում:
Ձեռներեց մարդկանց համար կընձեռվեն լայն հնարավորություններ Չեխիայի հեղինակավոր ֆիրմաների հետ փոխշահավետ պայմանագրեր կնքելու համար:
Մանրամասն տեղեկությունների համար դիմել. հասցեն՝ Կիեւյան փ. ն. 1 (կամրջի սկզբում):
Հեռ.՝ 27-27-85, 27-15-80

«ԵՎԱ»

ուսումնական կենտրոնը հրավիրում է Ձեզ

Սովորելու 1-3-ամսյա դասընթացներում հետեւյալ մասնագիտությունների գծով.

- օպերատորական գործ, ծրագրային փաթեթների եւ ծրագրավորման լեզուների ուսուցում IBM PC համակարգիչների վրա
- անգլերեն լեզու սկսնակների համար Communicative course in English, Learning American English, The Cambridge English course (2 գիրք), ամերիկյան ուսումնական հաստատություններ ընդունվողների համար TOEFL
- բանկային գործ
- հաշվապահություն եւ համակարգիչների կիրառումը հաշվապահության մեջ
- կոսմետիկա եւ էպիլյացիա
- մերսում (մասաժ)

Դասընթացներն ավարտողներին տրվում են վկայականներ (սերտիֆիկատ) հայերեն, ռուսերեն, անգլերեն լեզուներով: Մենք երաշխավորում ենք ոչ միայն ուսուցման բարձր մակարդակ, այլեւ համապատասխան աշխատանք՝ կենտրոնում: Ընդունում ենք ամեն օր, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից, ժամը 11-ից 16-ը:

Հասցեն՝ Սարյան 4
(Սարյանի տուն-թանգարանի դիմաց)
Հեռախոս 58-21-22

TACIS BCC YEREVAN

BUSINESS COMMUNICATION CENTRE (TAGIS EU)

The Yerevan Bussiness Communication Centre (BCC TACIS-EU) is seeking a female secretary, under 35, proficient in written and spoken English, plus Armenian and Russian.
She will have excellent computer skills, especjally in Word for Windows (Microsoft Word), be able to easily communicate with people directly and on the phone.
We strongly encourage enthusiastic, initiative personalities.
Please prepare your CV and call us to get an appointment.
The deadline for the applicatison is October 15th.

Kasian street 12, 375033 Yerevan, Republic of Armenia, AT&T line/Fax: +7 8852 151934, Tel: +7 8852; 22 16 15, 22 21 45, E-mail; ggv@bcc. arminco. com. T-1

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վաճառվում է երկհարկանի սեփական առանձնատուն, 200 քմ բնակելի տարածքով, 100 քմ հողամասով, ենկուղով:
Հասցեն՝ Ներքին Շենգավիթ, 6-րդ, 44 տուն
Հեռախոս՝ 48-52-27

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ ՀԻՄՆԱԴՐՎԱԾ «ԶԱՐԿԵՐԱԿ» շաբաթաթերթը (գրանցման թիվ 382) հայտարարում է լրագրողների եւ գեղարվեստական խմբագրի մրցույթ: Հաղթողները աշխատանքի կընդունվեն խմբագրությունում:

Հասցեն՝ Վարդանանց 13, (Կինոյի տան հարեւանությամբ) երկրորդ հարկ, հեռ. 570268, 570772

ՄԻ ՄՏԱՀՈԳՎԵՔ ՁԵՐ ԿԱԹԻ ՈՐԱԿԻ ԵՎ ՔԱՆԱԿԻ ՀԱՄԱՐ ՎՍՏԱՀԵ՛Ք ՁԵՐ ՕՐԳԱՆԻԶՄԻՆ

Մի՛ մտահոգվեք, որ աղքատիկ սնունդը կարող է վնասել կաթնարտադրությանը կամ կաթը դարձնել թույլ ու անորակ: Այն կարող է նոսր ու ջրիկ թվալ, բայց պարունակում է նոր կյանքի համար պահանջվող բոլոր բաղադրիչները: Վստահե՛ք ձեր օրգանիզմին: Այն կյանք է ծնում եւ ապահովում նրա գոյատեւումը անկախ ժամանակի ու պայմանների դժվարություններից:

Հետեւե՛ք ցուցումներին՝ կհասնեք հաջողության

Հիվանդանոցում երեխային միշտ ձեր սենյակում պահեք: Այսպիսով կարող եք հաճախ կերակրել թե՛ ցերեկը եւ թե՛ գիշերը:

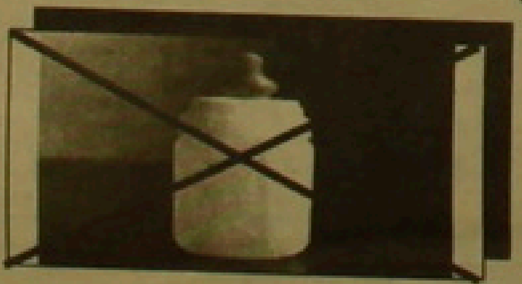

Ո՛չ կաթ, ո՛չ ջուր, ո՛չ թեյ, ո՛չ հյութ: Ոչի՛նչ հարկավոր չէ, բացի մայրական կաթից առաջին 4-ից 6 ամսում:

Կերակրեք միա՛յն ու միայն կրծքով 4-ից 6 ամիս:

Մայրական կաթ: Սա միակ սնունդն է, որն անհրաժեշտ է երեխային կյանքի առաջին 4-ից 6 ամսում: Այն փոքրիկին կպաշտպանի վարակիչներից:

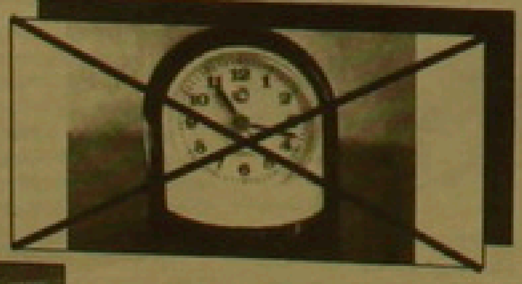

Ռեժիմով մի՛ կերակրեք: Կերակրեք ցպահանջ՝ եւ ցերեկը եւ գիշերը: Կերակրեք: Հաճախակի կերակրումները կնպաստեն կաթնարտադրությանը:

Կրծքով կերակրելու նոր ցուցումների գրքույկը ձեռք բերելու համար դիմեք ձեր շրջանի պոլիկլինիկա

A STYLE 58.18.41

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23 Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 89149. Պատուէր 1854 Տպաքանակը՝ 5000 Ստորագրված է տպագրության՝ 28. 09. 1994 Գինը՝ 10 դրամ

digitised by A.R.A.R.@